

KOULUTUKSEN VAIKUTTAVUUS AMMATTIOSAAMISEEN PUHDISTUSPALVELUALAN OPPISOPIMUSKOULUTUKSESSA

Jaana Liimatainen

Opinnäytetyö
Lokakuu 2013

Palvelujen tuottamisen ja johtamisen koulutusohjelma
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala

Tekijä(t) LIIMATAINEN, Jaana	Julkaisun laji Opinnäytetyö	Päivämäärä 6.9.2013
	Sivumäärä 63	Julkaisun kieli Suomi
		Verkojulkaisulupa myönnetty (X)
Työn nimi KOULUTUKSEN VAIKUTTAVUUS AMMATTIOSAAMISEEN PUHDISTUSPALVELUALAN OPPISOPIMUSKOULUTUKSESSA		
Koulutusohjelma Palvelujen tuottamisen ja johtamisen koulutusohjelma		
Työn ohjaaja(t) PAUKKU, Päivi		
Toimeksiantaja(t) Keski-Pohjanmaan aikuisopisto		
Tiivistelmä Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Keski-Pohjanmaan aikuisopistossa opiskelevien puhdistuspalvelualan oppisopimusopiskelijoiden ammatillisen osaamisen kehittymistä koulutuksen aikana. Ammatillista kehittymistä tarkasteltiin työn teknisen ja toiminnallisen laadun näkökulmasta. Tämän työn tavoitteena oli löytää vastauksia siihen, kuinka paljon koulutus vaikuttaa opiskelijoiden ammatiosaamiseen sekä oman työn kehittämiseen. Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena ja kvalitatiivisena tutkimuksena huhtikuussa 2013. Tutkimusaineisto kerättiin kyselytutkimuksena ja ammattiosaamisen tietotestinä sekä työn havainnointina. Tutkimukseen valittiin yhdeksän oppisopimusopiskelijaa ja viisi lähiesimiestä. Tulokset osoittivat koulutuksen vaikuttaneen ammattiosaamiseen sekä oman työn kehittämiseen paljon. Ulkopuolisille arvioijille opiskelijoiden osaamisen kehittyminen ei kuitenkaan kaikkien opiskelijoiden kohdalla näkynyt. Opiskelijoiden oma arvio koulutuksen vaikuttavuudesta oli hyvä. Opiskelijakohtaisia tuloksia analysoitaessa voidaan todeta, ettei työkokemusvuosilla, iällä ja alan aikaisemalla pohjakoulutuksella ollut yhteyttä siihen, miten paljon koulutus vaikutti ammattiosaamiseen ja oman työn kehittämiseen. Opinnäytetyön tulokset antavat tietoa koulutuksen onnistumisesta sekä koulutuksen kehittämistarpeista. Tuloksia voidaan hyödyntää oppisopimuskoulutuksen laadun kehittämisessä.		
Avainsanat (asiasanat) Ammattiosaaminen, oppisopimuskoulutus, vaikuttavuus		
Muut tiedot Taulukko 6, yhteenvetotaulukko tuloksista erillisenä liitteenä, luottamuksellinen		

Author(s) LIIMATAINEN, Jaana	Type of publication Bachelor's thesis	Date 6.9.2013
	Pages 63	Language Finnish
		Permission for web publication (X)
Title THE EFFECT OF EDUCATION ON VOCATIONAL SKILLS IN APPRENTICESHIP TRAINING IN THE FIELD OF CLEANING SERVICES		
Degree Programme Degree Programme of Service Management		
Tutor(s) PAUKKU, Päivi		
Assigned by Central Ostrobothnia Adult Education Institute		
Abstract <p>The aim of the thesis was to examine how the vocational skills of apprenticeship students studying in the field of cleaning services at the Central Ostrobothnia Adult Education Institute evolved during the training period. The assessment of the students' development in vocational skills was based on the technical and functional quality of their work. The objective of the study was to determine how the education influenced the students' vocational competence and their ability to improve upon their work.</p> <p>The study was executed as a quantitative and qualitative research in April 2013. The research material was gathered with the help of a survey and a knowledge test concerning vocational skills, and by observing work situations. Nine apprenticeship students and five immediate superiors were chosen to participate in the study.</p> <p>The results indicated that the influence of the education on the overall vocational competence and the students' capability to develop their work was substantial. However, the progress of some students was not evident for outside assessors. The students' own evaluation of the effectiveness of the training programme was positive. When analyzing the student-specific results, it became apparent that the amount of work experience, age or previous basic training in the field cannot be linked to the effect that the training programme has on vocational competence and on one's ability to improve upon one's work.</p> <p>The results of this thesis demonstrated how successful the training programme has been and how it can be further developed. The findings can be used for bettering the quality of apprenticeship training.</p>		
Keywords Vocational skills, apprenticeship training, effectiveness		
Miscellaneous Table 6, a table of the summarized results as a separate attachment, confidential		

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	4
2	KESKI-POHJANMAAN AIKUISOPISTO TOIMEKSIANTAJANA	6
3	PUHDISTUSPALVELUALAN KOULUTUS.....	8
3.1	Ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö	8
3.2	Oppisopimuskoulutus.....	10
4	KOULUTUKSEN VAIKUTTAVUUS.....	12
5	AMMATILLINEN OSAAMINEN PUHDISTUSPALVELUALALLA.....	14
5.1	Lain asettamat vaatimukset työympäristöjen puhtauteen.....	19
5.2	Toimintaympäristöosaaminen.....	20
5.3	Oman työn kehittäminen	22
6	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	25
6.1	Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimusongelma.....	25
6.2	Tutkimusote.....	26
6.3	Aineiston keruu.....	28
6.4	Aineiston analysointi	30
6.5	Luotettavuus.....	31
7	TUTKIMUSTULOKSET	32
7.1	Vastaajien taustatiedot	32
7.2	Koulutuksen vaikuttavuus ammattiosaamiseen, opiskelijoiden vastaukset.	35

7.3	Ammattiosaamisen tietotesti, opiskelijat.....	37
7.4	Koulutuksen vaikuttavuus ammattiosaamiseen, esimiesten vastaukset.....	40
7.5	Ammattiosaamisen havainnointi.....	41
7.6	Koulutuksen vaikuttavuus oman työn kehittämiseen	43
8	JOHTOPÄÄTÖKSET	43
9	POHDINTA.....	44
	LÄHTEET	47
	LIITTEET	51
	Liite 1. Oppisopimuskoulutuksessa noudatettava lainsäädäntö	51
	Liite 2. Saatekirje, esimiehille	52
	Liite 3. Kyselylomake, opiskelijoille	53
	Liite 4. Ammattiosaamisen tietotesti, opiskelijoille	57
	Liite 5. Kyselylomake, esimiehille.....	59
	Liite 6. Työn havainnoimisen arviointilomake, opinnäytetyöntekijälle	62
	KUVIOT	
	KUVIO 1. Puhdistuspalvelualan koulutuksen sisältö.....	8
	KUVIO 2. Koulutuksen vaikuttavuuden arviointi.....	13
	KUVIO 3. Tekninen ja toiminnallinen laatu puhdistuspalvelualalla.....	16
	KUVIO 4. Työelämäosaaminen ja sen keskeisten osatekijöitten väliset suhteet.	17

KUVIO 5. Puhdistuspalvelualan toimintaympäristöjä	21
KUVIO 6. Puhdistuspalvelualan työn kehittämisen yhteistoimintamalli	23
KUVIO 7. Tutkimusongelmien kuvaus	26
KUVIO 8. Aikaisempi koulutus, ammatillinen tutkinto.....	33
KUVIO 9. Työkokemus siivoustyöstä	34
KUVIO 10. Yhteenveto koulutuksen vaikuttavuuden arvioinnista, opiskelijoiden oma arviointi	36
KUVIO 11. Yhteenveto koulutuksen vaikuttavuuden arvioinnista, esimiesten arviointi	41

TAULUKOT

TAULUKKO 1. Puhdistuspalvelualan ammatillinen koulutus	9
TAULUKKO 2. Ammattitaitovaatimukset ja osaaminen	17
TAULUKKO 3. Opiskelijakohtaiset tulokset koulutuksen vaikuttavuuden arvioinnista, opiskelijoiden oma arviointi	37
TAULUKKO 4. Ammattiosaamisen tietotestin tulokset.....	38
TAULUKKO 5. Yhteenveto työn havainnoinnista	42
TAULUKKO 6. Yhteenvetotaulukko tuloksista, luottamuksellinen	

1 JOHDANTO

Elinikäinen oppiminen edellyttää yksilön tietojen ja taitojen oppimista koko elämän ajan. Koulutusjärjestelmät tarjoavat opiskelijaryhmille sopivia osaamisen kehittämistapoja. (Opetus- ja kulttuuriministeriön tulevaisuuskuva 2010, 11.) Aikuisille suunnattu aikuiskoulutus tarjoaa mahdollisuuden elämän eri vaiheissa koulutukseen ja tutkinnon suorittamiseen. Aikuinen voi opiskella ammatillista koulutusta mm. ammatillisissa oppilaitoksissa, ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa. Ammatillinen näyttötutkinto on erityisesti aikuisille suunnattu joustava tapa suorittaa ammatillinen tutkinto. (Koulutusopas 2013, 11.) Pohjanpää (2008) toteaa, ettei aikaisemmin hankittu tutkinto työelämässä enää riitä. Aikuiset täydentävät osaamistaan osallistumalla aikuiskoulutukseen. Koulutusmyönteisyydestä ja osaamisesta on tullut aikaisempaa tärkeämpi resurssi työelämässä. Vuonna 2006 tehdyn aikuiskoulutustutkimuksen mukaan joka toinen 18 - 64-vuotias työvoimaan kuuluva osallistui vuoden aikana johonkin aikuiskoulutukseen. (Pohjanpää 2008.)

Elinikäisen oppimisen rinnalla, lähinnä Ruotsissa on alettu puhua elinikäisestä ja elämänlaajuisesta oppimisesta, jossa on erotettava kaksi toistaan eroavaa dimensiota. Toinen korostaa oppimisen prosessia, joka kestää koko elämän kehdosta hautaan, ja toinen korostaa elämän laajuista oppimista, jolloin oppimista ei pidä ymmärtää kaapeana sektorina, vaan sen tulee sisältää elämä kaikessa laajuudessaan. Elinikäisessä oppimisessa korostuvat erilainen muodollinen (ammatillinen) koulutus ja ammatitiuranäkökohdat, kun taas elämänlaajuisessa oppimisessä nousevat esiin yleissivistävät ja laaja-alaiset ihmisen kokonaispersoonallisuutta rakentavat tiedot, taidot ja asenteet sekä monet käytännölliset tiedot ja taidot, joita ihminen elämässä tarvitsee. (Kalli, Kitola, Malinen, Rinne & Sallila 2003, 66.)

Kiinnostukseni tämän opinnäytetyön aiheeseen on herännyt oman työni kautta toimieissani puhdistuspalvelualan kouluttajana. Puhdistuspalvelualan tulevaisuuden uhkana on koulutuspaikkojen määrän vähentyminen ja alan vetovoimaisuuden puute, mikä tarkoittaa työelämälle entistäkin vaikeampaa tilannetta rekrytoida töihin koulutettuja työntekijöitä. Työvoimapulan takia työnantajat joutuvat palkkaamaan

työntekijöitä, joilla ei ole alan ammatillista koulutusta, ja kouluttavat työntekijöitä alan ammattilaisiksi oppisopimuskoulutuksella. Oppisopimuskoulutus on erittäin hyvä vaihtoehto lisätä ja ylläpitää osaamista työpaikoilla. Kouluttajana ajattelen että koulutuksen pitäisi olla erittäin vaikuttavaa sekä opiskelijalle, että työnantajalle, koska koulutuksen osuus oppisopimusmuotoisessa koulutuksessa on pieni, 20 – 30 prosenttia. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää Keski-Pohjanmaan aikuisopistossa opiskelevien puhdistuspalvelualan oppisopimusopiskelijoiden ammattiosaamisen kehittymistä koulutuksen aikana työn teknisen ja toiminnallisen laadun näkökulmasta.

Opinnäytetyön toimeksiantaja on Keski-Pohjanmaan aikuisopisto, joka toteuttaa aikuiskoulutusta joustavasti, yksilöllisesti ja työelämälähtöisesti (Missio n.d). Puhdistuspalvelualan tiimi Keski-Pohjanmaan aikuisopistossa järjestää tutkintotavoitteista puhdistuspalvelualan oppisopimuskoulutusta. Koulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle ne tiedot ja taidot, joita opiskelija näyttötutkinnon tutkinnon perusteiden mukaisesti työelämässä ja työssään tarvitsee sekä elinikäisen oppimisen valmiudet. (Rahkonen 2013.)

Parhaimmillaan ammattiin opiskelu on työn ja koulun vuorottelua. Oppilaitos voi lisätä opetusta työpaikoille, jolloin myös raja-aita työelämän ja koulun välillä madaltuu. Koulutusmuotona oppisopimuskoulutus on hyvä vaihtoehto saada työelämän tarpeisiin ammattiosaajia. (Kokkonen & Lahti 2008 42, 46.) Oppisopimuskoulutuksessa keskeinen asia on koulun ja työn tekemisen yhdistäminen. Opiskelujen pääpaino on työssä ja työpaikalla tapahtuvassa oppimisessa, työ merkitsee opiskeluissa paljon. Opiskelija näkee työssään oppimisen tuloksia, ja opiskeltua teoretietoa voi soveltaa käytännön työhön nopeasti. (Nikkilä 2010, 7.) Oppisopimuskoulutuksella Saksa ja Itävalta ovat pystyneet vähentämään nuorisotyöttömyyttään. Nuorista joka neljäs 15 – 24-vuotias opiskelija on palkallisessa oppisopimuskoulutuksessa, siis työllistetty. (Mauno 2013.)

Puhdistuspalveluosaamista tässä työssä tarkastellaan laitoshuoltajan ammattitutkinnon näkökulmasta. Ammattiosaaminen on rajattu siivouspalvelujen tuottamiseen ja perussiivouspalveluihin. Laitoshuoltajan ammattiosaaminen koostuu asiakaslähtö-

sestä työskentelystä, siivouspalvelujen ja perussiivouspalvelujen tuottamisesta, oman kehon käytöstä ja työn kuormittavuuden säätelystä, työturvallisuuden huomioimisesta, ympäristölähtöisestä työskentelystä sekä oman työn arvioinnista (Näyttötutkinnon perusteet, laitoshuoltajan ammattitutkinto 2005, 7, 8–15). Toimintaympäristöosaamista tässä työssä tarkastellaan työelämän näkökulmasta. Lisäksi työssä käsitellään oman työn kehittämistä, oppisopimuskoulutusta ja koulutuksen vaikuttavuutta.

2 KESKI-POHJANMAAN AIKUISOPISTO TOIMEKSIANTAJANA

Opinnäytetyön toimeksiantaja on Keski-Pohjanmaan aikuisopisto. Aikuisopistolla on 30 vuoden kokemus aikuiskoulutuksesta ja erilaisesta kehittämistoiminnasta (Aikuisopisto n.d). Aikuisopisto on liikelaitos, joka kuuluu yhtenä osana Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymään, jonka omistaa 14 alueen kuntaa (Taustayhteisö n.d). Aikuisopiston päätoimipaikka on Kokkolassa, lisäksi toimipaikkoja on Pietarsaareissa, Kaustisella ja Ylivieskassa (Toimipaikat n.d).

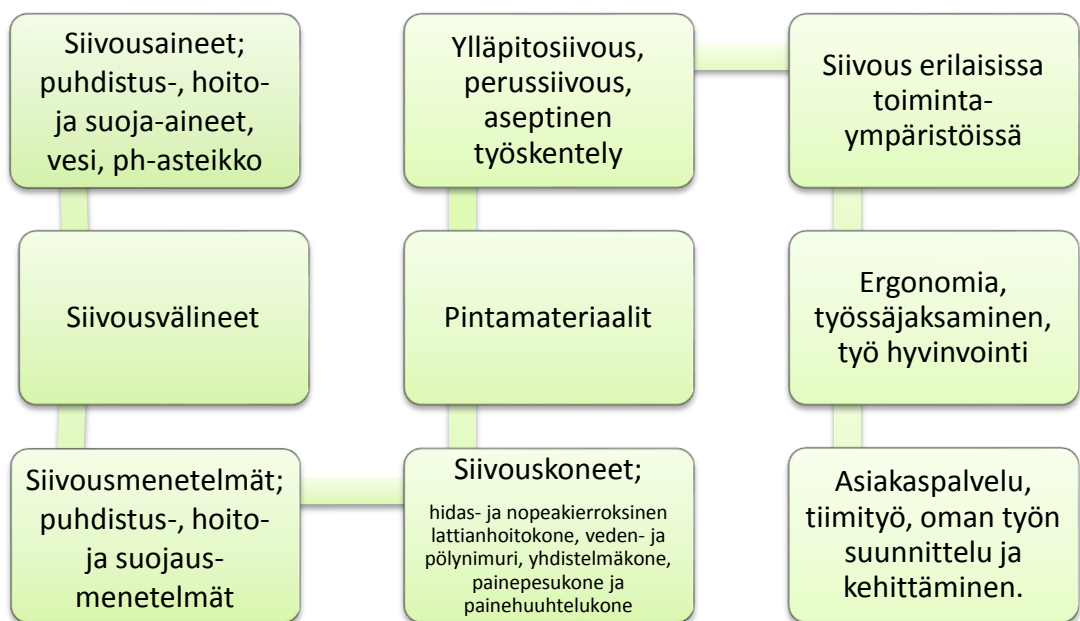
Keski-Pohjanmaan aikuisopisto on alueen tärkein kysyntälähtöisten aikuiskoulutus- ja kehittämispalvelujen tuottaja. Koulutuspalvelut perustuvat osallistujien ja työelämän tarpeisiin, jotka toteutetaan yksilöllisesti. Palvelu- ja kehittämistoiminta rakentuu kumppanuuteen yritysasiakkaiden kanssa. (Visio n.d.) Aikuisopisto toteuttaa joustavasti, yksilöllisesti ja työelämälähtöisesti aikuiskoulusta, josta suurin osa on tutkintotavoitteista koulutusta. Aikuisopiston toinen tärkeä tehtävä on alueen pk-yritysten osaamisen ja teknologiatason nostaminen rakentamalla kilpailukykyä, hyvinvointia ja työllisyyttä tukevia hankkeita ja palveluja. (Missio n.d.) Järjestettävien koulutusten koulutusmuotoja ovat omaehtoinen koulutus, työvoima-, henkilöstö-, oppisopimus- ja yhteishankintakoulutus (Koulutusmuodot n.d). Koulutuksista suurin osa mahdollistaa opiskelijalle näyttötutkinnon suorittamisen opintojen aikana. Näyttötutkinnot

suoritetaan tutkintotilaisuuksissa aidoissa työelämän työtehtävissä, joissa opiskelija osoittaa suoritettavan tutkinnon perusteissa edellytettävän ammattitaidon.

Puhdistuspalveluala

Puhdistuspalvelualan tiimi Keski-Pohjanmaan aikuisopistossa järjestää tutkintotavoitteista puhdistuspalvelualan oppisopimuskoulutusta. Koulutuksen aikana opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa näyttötutkinto koulutusalan ja opiskelijan henkilökohtaisen tutkintotavoitteen mukaisesti, joko perustutkinnosta tai ammattitutkinnosta. Näyttötutkintona voidaan suorittaa kiinteistöpalvelujen perustutkinto, kotityö- ja puhdistuspalvelujen perustutkinto tai laitoshuoltajan ammattitutkinto. (Rahkonen 2013.)

Puhdistuspalvelualan oppisopimusopiskelijat opiskelevat alan ammatillisia opintoja yhtenä ryhmänä riippumatta siitä, mikä on tutkintotavoite. Koulutuksen sisältöä mukautetaan valinnaisten opintojen ja tehtävien osalta niin paljon kuin näyttötutkinnon osaamisvaatimukset edellyttävät. Lisäksi opetuksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen suunnitelma ammatillisista opinnoista, käytännön harjoittelu ja oppisopimusaika. (Mt.) Koulutuksen sisältö ammattiaineissa on kuvattu seuraavassa kuviossa (ks. kuvio 1).

KUVIO 1. Puhdistuspalvelualan koulutuksen sisältö (Rahkonen 2011).

Koulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle ne tiedot ja taidot, joita opiskelija näyttötutkinnon tutkinnon perusteiden mukaisesti työelämässä ja työssään tarvitsee sekä elinikäisen oppimisen valmiudet (Rahkonen 2013). Miten koulutus vaikuttaa ammatilliseen osaamiseen ja oman työn kehittämiseen oppisopimusmuotoisessa koulutuksessa, on mielenkiintoinen asia. Asiat ovat hyvin haastavia, kun ollaan jo työssä ja oppilaitoksen järjestämä koulutuksen osuus opiskelijan oppimisprosessissa on pieni. Mikäli koulutuksen vaikuttavuus ammattiosaamiseen on vähäinen, voi kyseenalaistaa oppilaitoksen opetuksen sisällön, opetuksen määrän ja laadun sekä opetuksen yhteneväisyyden työelämän kanssa.

3 PUHDISTUSPALVELUALAN KOULUTUS

3.1 Ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö

Laki ammatillisesta koulutuksesta määrittelee, mikä on ammatillisen koulutuksen tarkoitus ja tavoite. Ammatillisen koulutuksen tarkoituksena on kohottaa väestön ammatillista osaamista, kehittää työelämää ja vastata työelämän osaamistarpeisiin sekä edistää työllisyyttä. Ammatillinen peruskoulutus on tutkintoon johtavaa koulutusta, jonka tavoitteena on antaa opiskelijalle ammattitaidon saavuttamiseksi tarpeellisia tietoja ja taitoja sekä valmiuksia ammatin harjoittamiseen. Lisäksi koulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kehittymistä, antaa jatko-opintojen, harrastusten ja persoonallisuuden kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja sekä tukea elinikäistä oppimista. (L 21.8.1998/630.) Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta määrittelee, että aikuiskoulutuksella tarkoitetaan ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia, näyttötutkintona suoritettavia ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja sekä niihin valmistavaa koulutusta ja amma-

tillista lisäkoulutusta. Lisäksi laki määrittelee, että tutkinnoissa ja koulutuksessa tulee huomioida työelämän tarpeet. (L 21.8.1998/631.)

Puhdistuspalvelualalla ammatillista koulutusta voidaan opiskella sekä suorittaa tutkintoja perustutkintotasosta yliopistotasoon. Opetushallituksen aikuiskoulutusoppaan mukainen alan ammatillinen koulutus koulutusaloittain on esitetty seuraavassa taulukossa (ks. taulukko 1).

TAULUKKO 1. Puhdistuspalvelualan ammatillinen koulutus

Koulutusala	Ammatillinen koulutus, tutkinto
Tekniikan ja liikenteen ala, arkkitehtuuri ja rakentaminen	Kiinteistöpalvelujen perustutkinto, toimitilahuoltaja
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala, kotitalous- ja kuluttajapalvelut	Kotityö- ja puhdistuspalvelujen perustutkinto, toimitilahuoltaja
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala, puhdistuspalvelut	Laitoshuoltajan ammattitutkinto, siivoustyönohjaajan erikoisammattitutkinto ja siivousteknikon erikoisammattitutkinto

(Aikuiskoulutusopas 2012, 135, 320–321.)

Jatko-opintomahdollisuudet ja tutkintojen suorittaminen

Ammatillisista perustutkinnoista sekä ammatti- ja erikoisammattitutkinnoista saa yleisen jatko-opintokelpoisuuden ammattikorkeakouluihin ja yliopistoihin. Ammattikorkeakoulussa voi opiskella matkailu-, ravitsemis- ja talousalalta restonomiksi ja yliopistossa lisensiaatiksi tai tohtoriksi. Lisäksi voi opiskella vielä pedagogiset opinnot ammatillisen opettajan työtehtäviin. Tutkintojen suorittamisessa ammatillinen perustutkinto voidaan suorittaa opintojen yhteydessä ammatillisena peruskoulutuksena tai vaihtoehtoisesti näyttötutkintona. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnon voi suorittaa vain näyttötutkintona. (Matkailu-, ravitsemis- ja talousala 2010, 3, 15).

Näyttötutkintoon valmistava koulutus

Näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen hakeutumiselle ei ole asetettu ennakkoehdotuksia. Useimmat hakijat osallistuvat ennen näyttötutkinnon suorittamista valmistavaan koulutukseen saadakseen tarvittavaa ammattitaitoa suoritettavaan tutkintoon. Valmistavassa koulutuksessa koulutuksen järjestäjä noudattaa henkilökohtaisuuden periaatteita: tarjoaa opiskelijalle soveltuvia koulutusmuotoja, opetusmenetelmiä, oppimisympäristöjä ja -järjestelyjä, ohjaa opiskelijaa joustavien henkilökohtaisten oppimispolkujen suunnittelussa sekä neuvoo ja ohjaa opiskelijaa muiden asiantuntijoiden tarjoamiin tukipalveluihin. (Näyttötutkintoon valmistava koulutus 2010.)

3.2 Oppisopimuskoulutus

Tilastotietokeskuksen koulutustilaston mukaan vuonna 2011 oppisopimuskoulutuksena tutkinnon suoritti yhteensä 13 271 opiskelijaa, josta matkailu- ravitsemis- ja talousalan tutkinnon suorittaneiden määrä oli 1 036 opiskelijaa. (Koulutustilasto 2012.) Tilastosta ei käy ilmi, kuinka paljon tutkinnon suorittaneita oli puhdistuspalvelualalta.

Oppisopimuskoulutus soveltuu sekä nuorille että aikuisille. Sopimus perustuu työnantajan ja vähintään 15-vuotiaan opiskelijan väliseen määräaikaan työsopimukseen, johon sisältyy ammattiin kouluttautuminen työpaikalla. Oppisopimuskoulutuksessa opiskelu tapahtuu 70 – 80-prosenttisesti työpaikalla. Oppisopimuskoulutuksena voi suorittaa ammatillisia perustutkintoja ammatillisena peruskoulutuksena sekä valmistavaa koulutusta näyttötutkintona suoritettaviin ammatillisiin perustutkintoihin ja ammatti- tai erikoisammattitutkintoihin. (Oppisopimuskoulutus 2012.)

Oppisopimus käynnistyy henkilön omasta halusta kouluttautua ammattiin oppisopimuksella. Sopimuksen osapuolina ovat opiskelija, työnantaja, työpaikkaohjaaja, koulutustarkastaja ja koulutuksen järjestäjä. Oppisopimuskoulutuksessa työnantaja on tärkein osapuoli koko prosessissa, koska oppiminen ja työnteke tapahtuvat yritykses-

sä. Työnantajaksi hyväksytään yritys, jossa on riittävästi ammattitaitoisia henkilöitä, jotka pystyvät ohjaamaan ja opastamaan opiskelijan työtä ja oppimista. Yrityksen yritystoiminnan tulee olla niin laaja ja monipuolinen, että opiskelijan oppimistavoitteet saavutetaan. Työpaikalta opiskelijalle nimetään työpaikkaohjaaja, joka perehdyttää oppilaan työpaikan olosuhteisiin ja talon tapoihin. Oppisopimuskoulutuksessa opiskelijan tulee osallistua annettavaan tietopuoliseen koulutukseen. (Nikkilä 2010, 16–18.)

Koulutustarkastaja on aktiivinen osapuoli oppisopimuksen syntymisessä. Sopimuksen suunnitteluvaiheessa koulutustarkastaja selvittää työpaikan valmiudet antaa opiskelijalle riittävää opetusta sekä työssä oppimista, joita oppisopimuksella on lähdetty hankkimaan. Koulutuksen järjestäjä sopii tietopuolisen koulutuksen jaksot, oppilaitokset ja näyttötutkinnot. Oppilaitokset huolehtivat opiskelijan tietopuolisesta teoriaopetuksesta. Lisäksi oppilaitos järjestää ja valvoo suoritettavat näyttötutkinnot. Oppilaitoksen opettajat ohjaavat työnantajia, työpaikkaohjaajia ja opiskelijoita opiskelijoiden henkilökohtaisten opintosuunnitelmien laatimisessa. (Mts. 18–19.)

Oppisopimuksen solmivat opiskelija ja työnantaja. Sopimuksesta tulee käydä ilmi voimassaoloaika, koeajan pituus, suoritettava tutkinto sekä opiskelijan alaa koskevan työehtosopimuksen palkkauksen perusteet. Lisäksi sopimuksesta käyvät ilmi keskeiset työtehtävät, koulutukseen sisältyvä tietopuolinen opetus sekä koulutuksen järjestäjä, koulutuksen ajoittuminen, vastuulliset työpaikkakouluttajat ja muut opintojen järjestämisen kannalta tärkeät asiat sekä työnantajalle maksettava koulutuskorvauksen määrä. Oppisopimuskoulutuksessa noudatettavia säännöksiä ovat opetustoimen ja työoikeuden lainsäädäntö (oppisopimus 2012). Lainsäädäntö on kirjattu opinnäytetyön liiteosaan (ks. liite 1).

Tässä opinnäytetyössä oppisopimuskoulutuksen onnistumista ja koulutuksen vaikuttavuutta tarkastellaan pelkästään koulutuksen tavoitteiden näkökulmasta. Koulutuksen jälkeen opiskelijoiden ammattiosaamisessa ja oman työn kehittämisessä tulisi näkyä ammatillisen osaamisen kehittyminen sekä opiskelijalle itselleen että työnantajalle, jotta koulutuksen vaikuttavuutta voidaan arvioida.

4 KOULUTUKSEN VAIKUTTAVUUS

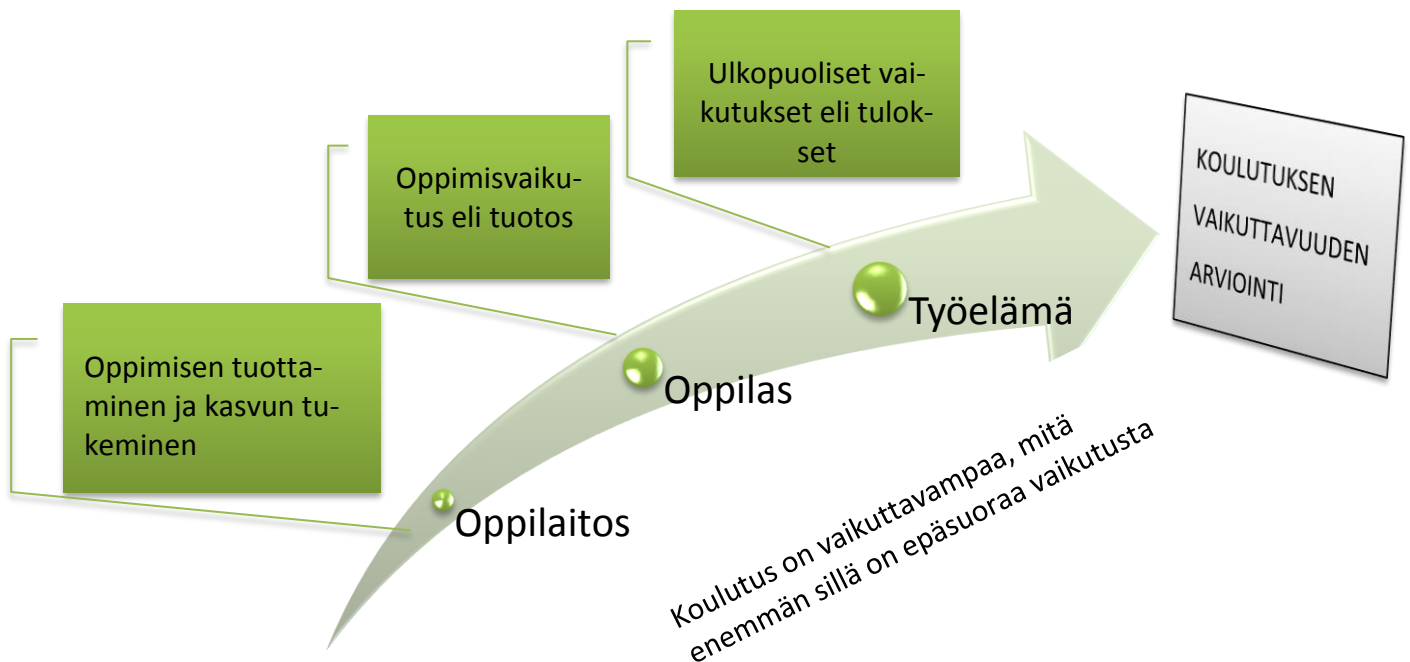
Koulutuksen vaikuttavuuden tutkimisella on suhteellisen lyhyt historia, noin 40 vuotta verrattaessa sitä muihin yhteiskunnallisiin tutkimusalueisiin, jopa opetukseen.

Koulutuksen vaikuttavuuden tutkimisessa on pääkysymyksenä tunnistaa ja tutkia, mitkä tekijät opetuksessa, opetussuunnitelmassa ja opetusympäristössä voivat suoraan tai epäsuoraan selittää mitatut erot oppilaiden oppimisen tuloksissa. Koulutuksen vaikuttavuuden tutkimus linkittää yhteen eri alueiden tutkimukset sisältäen tutkimuksen opettajan käyttäytymisestä ja sen vaikutuksesta, opetussuunnitelman, oppilasryhmien toimintatavat, kouluorganisaation ja opetuspolitiikan. (Creemers, Kyriakides & Sammons 2010, 3.)

Lähtökohtana koulutuksen vaikuttavuuden arvioinnissa on se, mihin koulutuksella pyritään. Ammatillisen koulutuksen ja asiantuntijuuden keskeisiä rooleja ovat työ, työn tekemisen tavat ja työelämän halutut muutokset, joihin vaikuttavat aina myös tarkoittamattomat muutokset työssä ja yhteiskunnassa. Koulutuksen vaikuttavuudessa on kyse koulutukselle asetettujen lähi- ja etätavoitteiden saavuttamisesta, joka on välittömiä oppimistuloksia laajempi ja koulutuksen etätavoitteiden saavuttamista koskeva käsite. (Mikkonen 2012, 114, 118.)

Koulutuksen vaikuttavuudella tarkoitetaan positiivista koulutuksen onnistumista ja koulutukselle asetettujen tavoitteiden täyttymistä. Vaikuttavuuden arvioinnissa on syytä erottaa välittömät oppimisvaikutukset eli tuotokset ja niillä aikaansaavat ulkopuoliset vaikutukset eli tulokset. Koulutuksen tavoitteena on oppimisen tuottaminen ja yksilön kasvun tukeminen. Niiden ansiosta muut organisaatiot voivat parantaa omaa tuloksellisuuttaan, jolloin voidaan todeta, että koulutuksesta on ollut hyötyä. Mikäli tätä siirtovaikutusta ei pystytä mittaamaan, väitetään koulutuksen olevan tuloksetonta, vaikka koulutuksesta olisikin ollut hyötyä yksilön kasville. Koulutus on väline jonkin muun toiminnan sujuvuuteen tai tuloksiin. Koulutus on sitä vaikuttavampaa, mitä enemmän sillä on epäsuoraa vaikutusta. Opiskelun sisäisenä ilmiönä vaikuttavuus on etenemistä perusosaamisesta tuottavaan osaamiseen ja edelleen uudistavaan osallistumiseen. Keskeisenä asiana koulutuksen vaikuttavuuden arvioin-

nissa on oppilaan oma kriittisyys. (Raivola 2000, 12–13, 32,37.) Koulutuksen vaikuttavuuden arviointi on esitetty seuraavassa kuviossa (ks. kuvio 2).

KUVIO 2. Koulutuksen vaikuttavuuden arviointi (Raivola 2000, 12–13, 32,37).

Ammatillisen koulutuksen vaikuttavuutta valtakunnallisesti on tutkittu yhtenä osana laajempaa tutkimusta, joka on tehty opetushallituksen toimesta matkailu-, ravitsemis- ja talousalalta vuonna 2001. Tutkimus on laaja ja arviointiaineistoa kerättiin koulutuksen järjestäjiltä, oppilaitoksen johdolta, henkilöstöltä, opiskelijoilta, työelämän sekä sidosryhmien edustajilta. Arviointiraportin mukaan koulutuksen vaikuttavuutta arvioitiin seuraavilla kysymyksillä: miten opiskelijat saavuttivat tavoitteet ja ammatiosaamisen, jotka on esitetty opetussuunnitelmissa tai tutkintojen perusteissa, miten opiskelijat ovat sijoittuneet työelämään tai jatko - opiskelemaan, miten koulutus on vaikuttanut työelämän kehittymiseen ja miten koulutus vastasi työelämän tarpeisiin. Tässä tutkimuksessa oppimistulosten arvioinnin mittareina olivat kirjalliset testit, joissa arvioinnin kohteina olivat ammattialan keskeiset osaamisalueet. Työelämän vaikuttavuutta oli mitattu työelämäedustajien haastatteluilla. (Backman, Nuotio, Pernu & Sisättö 2001, 7–8.) Tässä opinnäytetyössä tutkimuksen toteuttaminen ja

aineiston keruu tehtiin osittain samasta näkökulmasta kuin edellä esitetty osatutkimus oli tehty.

Vuonna 2011 on valtakunnallisesti kerätty tietoa oppisopimuskoulutuksen vaikuttavuudesta 37 oppisopimuskoulutuksen järjestäjän opiskelijoilta sekä työnantajilta. Vaikuttavuutta on arvioitu työllistymisen, kustannustehokkuuden, koulutuksen laadun, työmarkkinakelpoisuuden ja työnantaja yritysten näkökulmasta. Tässä kyselyssä niin opiskelijat kuin työnantajatkin kokivat, että oppisopimuskoulutuksen tietopuolinen koulutus kehitti ammattitaitoa. (Viinisalo 2012.)

5 AMMATILLINEN OSAAMINEN PUHDISTUSPALVELUALALLA

Suomen standardoimisliiton julkaisema puhtausalan sanastostandardi SFS 5967 määrittelee puhtauspalvelun seuraavasti:

Puhtauspalvelu on ammattimaisesti toteutettu palvelutyö, joka sisältää erilaisia siivous- ja asiakaspalvelutehtäviä sekä säännöllistä laadun seurantaa (SFS 5967, 2010, 2).

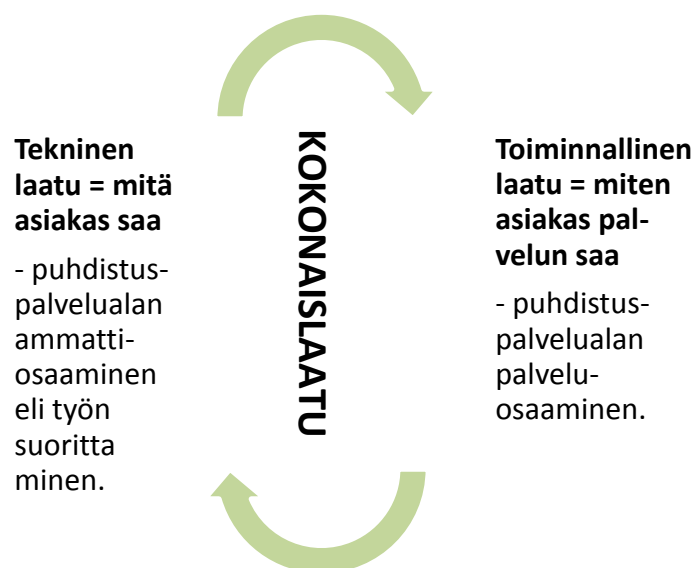
Puhdistuspalveluala on monipuolinen ja laaja-alaisesti työllistävä palveluelinkeino, joka sisältää erilaisten toimitilojen ylläpito- ja perussiivoustehtäviä. Työ on itsenäistä asiakaspalvelutyötä, jossa tulee toimia oma-aloitteisesti, palveluhenkisesti ja vastuullisesti. Ala on monikulttuurinen, joka edellyttää työntekijältä hienotunteisuutta sekä ihmisten ja erilaisten arvojen kunnioittamista. (Puhdistuspalveluala n.d.) Siivoustyö kuuluu palveluammatteihin, jolloin palveluosaaminen on tärkeä osa työtä, joka ei vaihtelee toimintaympäristöjen välillä.

Elinkeinoelämän keskusliiton vuonna 2006 tekemän palvelut 2020 loppuraportin mukaan kiinteistöpalvelualan, jossa mukana puhdistus- ja siivouspalvelut merkittävimpänä työntekijätaitona pidetään palveluosaamista. Palveluosaaminen on asiantunti-

juutta, vuorovaikutusta asiakkaan kanssa ja asiakkaan tarpeiden ennakointia. Palveluosaamisen rinnalla muita tärkeitä taitoja ovat: yhteistyökyky, tiimityötaidot, muutostalvius, ongelmanratkaisukyky sekä kykyä jakaa omaa ja ymmärtää toisten osaamista. Yhteistyökykyä ja tiimityötaitoa korostetaan alalla ennen kaikkea sen takia, että työntekijä toimii asiakkaan tiloissa. Tulevaisuuden toimintaympäristö on kansainvälinen, asiakkaat ja työtoverit edustavat monia kansallisuuksia. Kansainvälisyysosaamista pidetään tärkeänä. Kielitaidon osalta tärkeimpiä kieliä ovat englanti, venäjä ja ruotsi. (Palvelut 2020 2006, 33.)

Tekninen ja toiminnallinen laatu puhdistuspalvelualalla

Palveluammattissa ammattiosaaminen voidaan jakaa tekniseen ja toiminnalliseen osaamiseen. Asiakkaan kokemalla palvelunlaadulla on kaksi ulottuvuutta. Tekninen eli lopputulosulottuvuus, joka tarkoittaa sitä mitä asiakas saa, ja toiminnallinen eli prosessitulottuvuus, joka tarkoittaa sitä, miten asiakas palvelunlaadun saa. (Grönroos 2003, 100–101.) Siivoustyössä tekninen laatu eli työn tekninen osaaminen on palvelun tuottamisen lähtökohtana, ja toiminnallinen laatu on palvelua, jota ei voi palveluammattissa erottaa erilliseksi tapahtumaksi, se sisältyy aina työn kokonaissuoritukseen. (Haapanen & Mäntsälä 1996, 10). Tekninen ja toiminnallinen laatu puhdistuspalvelualalla on esitetty seuraavassa kuviossa (ks. kuvio 3.)

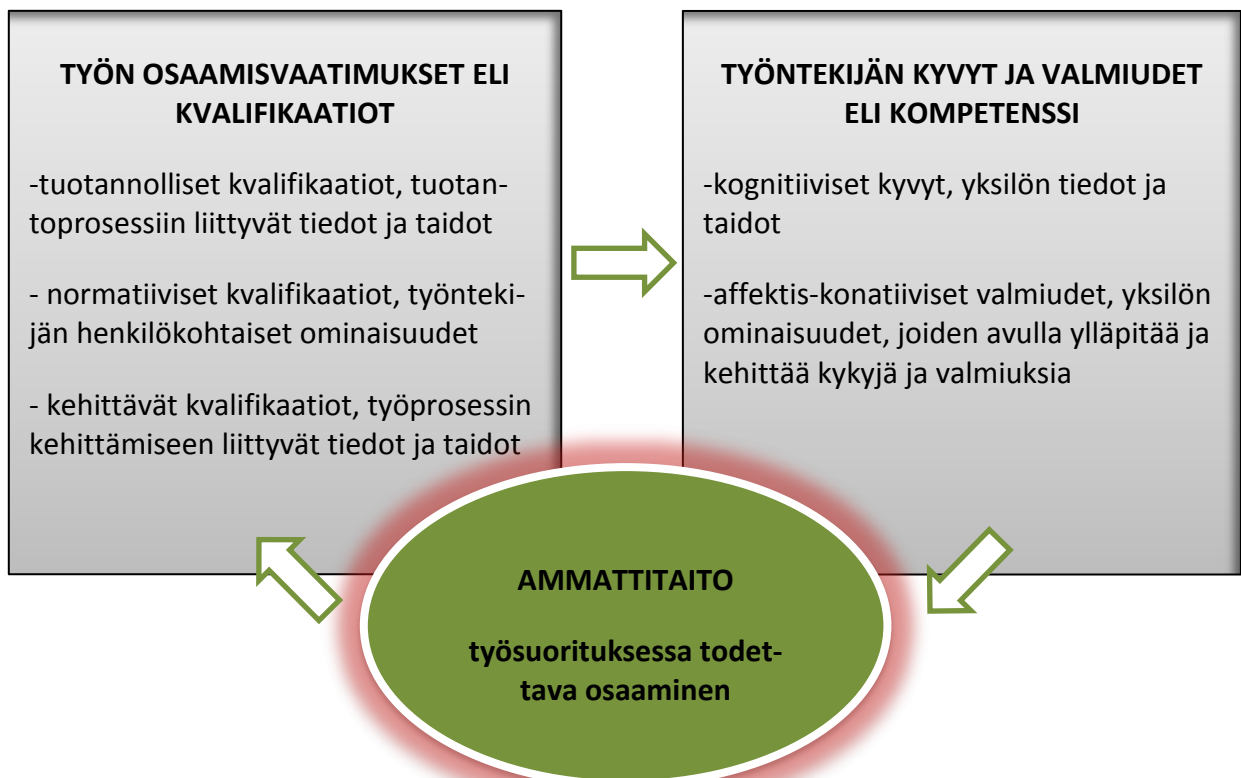

KUVIO 3. Tekninen ja toiminnallinen laatu puhdistuspalvelualalla (Grönroos 2003, 100 - 101; Haapanen & Mäntsälä 1996, 10).

Ammattitaito ja ammattiosaaminen

Hanhinen on työelämäosaamisen väitöskirjassa (2010, 90) kuvannut ammattitaitoa seuraavasti: ammattitaidossa tai ammatillisessa osaamisessa aktualisoituvat yksilöettä työnnäkökulma. Painopiste yksilönäkökulmasta kohdistuu kompetenssiin eli työntekijän kykyihin ja valmiuksiin sekä vastaavasti työn näkökulmasta kvalifikaatioon eli työstä määrittyviin vaatimuksiin. Tuloksena syntyy työn oikein tekeminen eli ammatillinen osaaminen ammattitaito. Ammattitaito on työntekijän kyvykkyyttä, joka realisoituu lopuksi työnsuorituksessa, jonka tarkoituksena on vastata työelämän vaatimuksiin. Työelämäosaaminen ja sen keskeisten osatekijöitten suhteita on kuvattu seuraavassa kuviossa (ks. kuvio 4).

TYÖELÄMÄOSAAMINEN

KUVIO 4. Työelämäosaaminen ja sen keskeisten osatekijöitten väliset suhteet (Hanhinen 2010, 90, 97).

Puhdistuspalvelualan työntekijöiden ammattiosaamista, ja sen mittaamista on tässä opinnäytetyössä lähdetty tarkastelemaan laitoshuoltajan ammattitutkinnon näkökulmasta. Ammattiosaaminen on rajattu siivouspalvelujen tuottamiseen ja perussiivouspalveluihin. Laitoshuoltajan ammattitaito koostuu asiakaslähtöisestä työskentelystä, siivouspalvelujen ja perussiivouspalvelujen tuottamisesta, oman kehon käytöstä ja työn kuormittavuuden säätelystä, työturvallisuuden huomioimisesta, ympäristölähtöisestä työskentelystä sekä oman työn arvioinnista. Ammattitaitovaatimukset muodostuvat työelämän tehtävä- ja taitoalueista. Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet. (Näyttötutkinnon perusteet, laitoshuoltajan ammattitutkinto 2005, 6–15.) Laitoshuoltajan ammattitaitovaatimukset ja osaaminen on esitetty seuraavassa taulukossa (ks. taulukko 2).

TAULUKKO 2. Ammattitaitovaatimukset ja osaaminen

ASIAKASLÄHTÖISYYS
<p>Ammattitaitovaatimus</p> <p>Työskentely on ammattimaista ja asiakaslähtöistä. Työssä toimiminen on yhteistyötä asiakkaiden ja työyhteisön jäsenten kanssa. Suhtautuminen työhön, asiakkaisiin ja työyhteisön jäseniin on myönteistä. Asiakaspalaute on tärkeä työn ja palvelun kehittämisen kannalta.</p> <p>Osaaminen</p> <p>Tietää asiakaskohteen toiminnan ja huomioi työssään sisäiset että ulkoiset asiakkaat. Tietää oman toiminnan tai työn merkityksen asiakkaan kokonaispalvelun kannalta. Työskentelee työhöjeen, palvelunkuvauksen, työtilauksen ja sovitun laadun mukaisesti. On työssä vastuuntuntoinen, ystävällinen, oma-aloitteinen ja suhtautuu myönteisesti alaan sekä haluaa oppia ja kokeilla uutta. Käyttää alan ammattitermejä. Hyödyntää työstään saatua palautetta. Huolehtii työasusta, siisteydestä ja työvälineistä. Käyttää työssään tarvittavaa tietotekniikkaa.</p>
YLLÄPITOSIIVOUS JA PERUSSIIVOUS

Ammattitaitovaatimus, ylläpitosiivous

Osaa suunnitella ja tehdä ylläpitosiivoustyöt työohjeiden tai palvelunkuvauksen, asiakkaan tarpeiden ja tilojen toiminnan mukaan. Hallitsee siivoustyön keskeiset periaatteet ja osaa perustella valintoja. Osaa siivousmenetelmät ja niissä käytettävät siivousaineet, siivousvälineet sekä siivouskoneet. Tietää, että työn tavoitteena on sovitun puhtaustason tuottaminen taloudellisesti. Tietää, miten voi omalta osaltaan vaikuttaa kustannuksiin.

Ammattitaitovaatimus, perussiivous

Osaa suunnitella ja tehdä perussiivoustyöt työtyötilauksen, asiakkaan tarpeiden ja tilojen toiminnan mukaan. Hallitsee perussiivoustyön keskeiset periaatteet ja osaa perustella valintoja. Osaa siivousmenetelmät ja niissä käytettävät siivousaineet, siivousvälineet sekä siivouskoneet. Työn tekeminen on taloudellista. Tietää, miten voi omalta osaltaan vaikuttaa kustannuksiin.

Osaaminen

Tietää asiakaskohteen ylläpito- ja perussiivouksen tavoitteet ja puhtaustasovaatimukset. Ottaa työssään huomioon asiakaskohteen toiminnan ja mahdolliset erityisvaatimukset kuten työtekniikka, työjärjestys sekä työnsuorituksen ajankohta. Suunnittelee ja toteuttaa työtä puhtaustasovaatimusten sekä asiakkaan tarpeiden mukaisesti. Arvioi työkohteessa olevaa likaa, tietää kohteen pintamateriaalit sekä hoitaa ja puhdistaa niitä. Osaa siivousmenetelmät, siivousaineet, siivouskoneet ja koneiden toimintaperiaatteet (hidas- ja nopeakierroksinen lattianhoitokone, veden- ja pölynimuri, yhdistelmäkone, korkeapainepesukone, painehuuhtelukone). Työskentelee aseptisesti ja hygieenisesti. Työskentely on taloudellista ja tehokasta. Huolehtii tarvikelauksista ja vastaanottamisesta. Arvioi työtään ja muuttaa suunnitelmiaan.

OMAN KEHON KÄYTTÖ JA TYÖN KUORMITTAVUUDEN SÄÄTELY

Ammattitaitovaatimus

Suunnittelee ja tekee työnsä niin, että elimistö kuormittuu mahdollisimman vähän.

Osaaminen

Tunnistaa staattisen ja dynaamisen työskentelyn. Rytmittää ja tauottaa työtä sekä työskentelee ergonomisesti oikein. Keventää työtään käyttämällä siivouskoneita.

TYÖTURVALLISUUS

Ammattitaitovaatimus

<p>Noudattaa työturvallisuusohjeita.</p> <p>Osaaminen</p> <p>Noudattaa yleisiä ja asiakaskohtaisia työturvallisuusohjeita. Hallitsee hätäensiavun, huolehtii asiakasturvallisuudesta ja omasta turvallisuudesta mm. suojautuminen, kemikaaliturvallisuus, koneturvallisuus ja sähköturvallisuus.</p>
YMPÄRISTÖLÄHTÖINEN TYÖSKENTELY
<p>Ammattitaitovaatimus</p> <p>Tietää ylläpitosiivouksen ja perussiivouksen ympäristövaikutukset. Tietää asiakas-kohteen jätehuolto-ohjeet ja toimintatavat sekä toimii niiden mukaisesti.</p> <p>Osaaminen</p> <p>Työskentelee ympäristölähtöisesti: kesto- ja kertakäyttötuotteet, siivousaineet, veden käyttö ja jätteiden lajittelu. Tietää siivouskoneiden, -välineiden ja -menetelmien ympäristövaikutukset. Neuvoo tarvittaessa asiakasta jätteiden lajitteluun liittyvissä asioissa.</p>
OMAN TYÖN ARVIOINTI
<p>Ammattitaitovaatimus</p> <p>Arvioi työsuoritustaan ja työn tuottamaa laatua.</p> <p>Osaaminen</p> <p>Arvioi työtään asiakkaan ja siivouspalvelun tuottajan näkökulmasta kriittisesti ja rohkeasti sekä käyttää saamaansa palautetta työn kehittämisessä.</p>

(Näyttötutkinnon perusteet, laitoshuoltajan ammattitutkinto 2005, 8–15.)

5.1 Lain asettamat vaatimukset työympäristöjen puhtauteen

Työturvallisuuslain pykälä 36 § ottaa kantaa työympäristöjen järjestykseen ja siisteyteen, joka velvoittaa työnantajia huolehtimaan turvallisuuden ja terveellisyyden edellyttämästä järjestyksestä sekä siisteydestä. Siivous veloitetaan järjestämään niin, ettei siitä aiheudu haittaa työntekijöiden turvallisuudelle ja terveellisyydelle. Työtur-

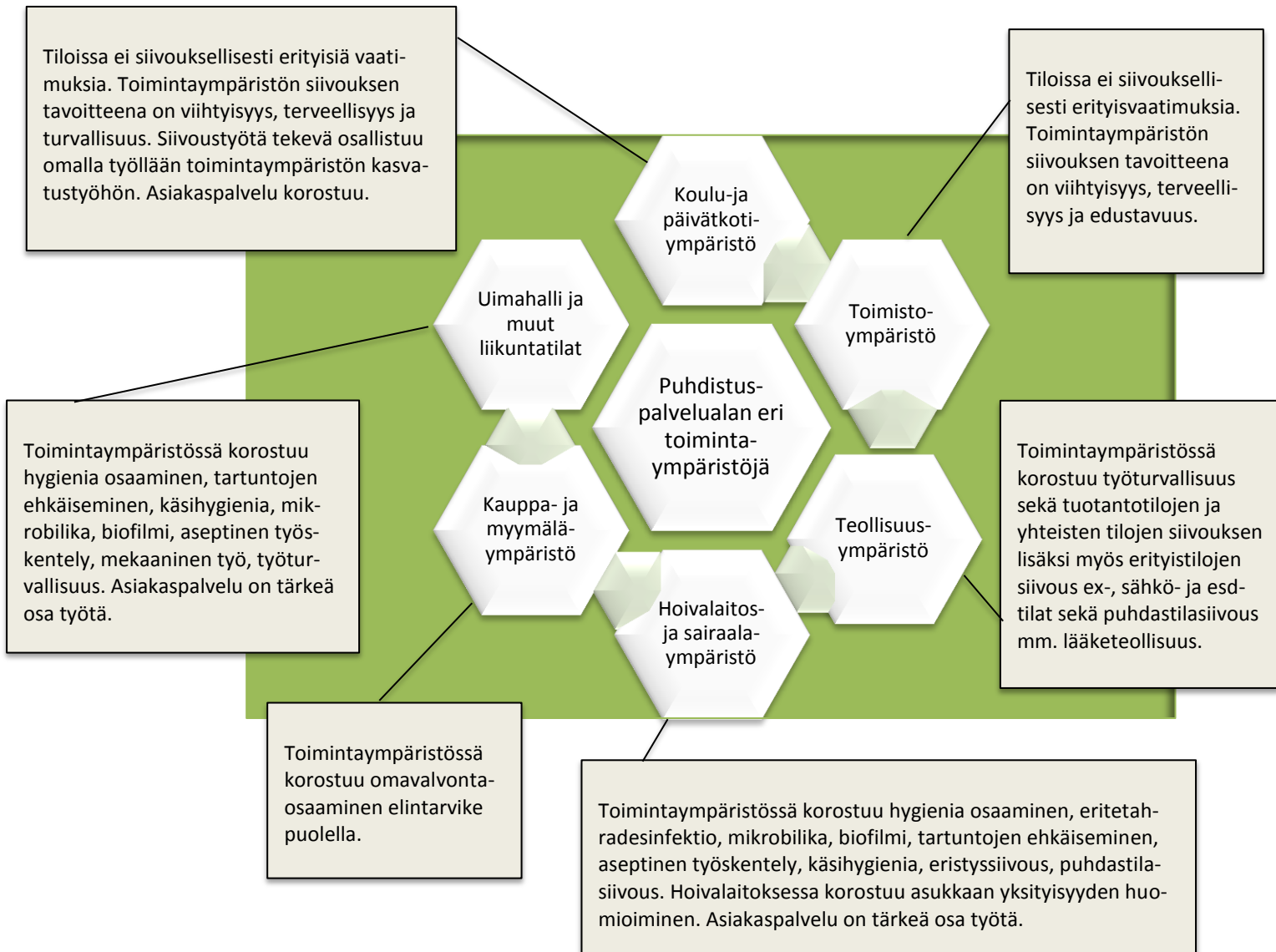
vallisuuslain tarkoituksena on parantaa työympäristöä ja työolosuhteita työntekijän työkyvyn turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi. Lisäksi lain tarkoituksena on ennalta ehkäistä ja torjua työtapaturmia, ammattitauteja sekä muita työstä ja työympäristöstä johtuvia työntekijöiden fyysisen ja henkisen terveyden haittoja. (L 23.8.2002/738.) Käytännössä lain velvoite tarkoittaa kaikille toimintaympäristöille yhteistä puhtauden merkitystä. Työympäristön tulee olla terveellinen, turvallinen ja viihtyisä. Lisäksi terveydensuojelulain pykälä 28§ määrittää, että yleiseen käyttöön tarkoitettujen uimailoiden, uimahallien, kylpylöiden, saunojen sekä muiden vastaavien laitosten tilat on suunniteltava ja varustettava sekä niitä on kunnossapidettävä niin, ettei siellä ole aiheudu terveyshaittaa (L 19.8.1994/763).

5.2 Toimintaympäristöosaaminen

Työelämä edellyttää puhdistuspalvelualan työntekijöiltä ammattiosaamisen lisäksi toimintaympäristöosaamista. Toimintaympäristöosaamiseen kuuluu perustietojen ja – taitojen soveltaminen käytäntöön, huomioiden asiakkaan toiminnan siivoustyölle asettamat vaatimukset. Toimintaympäristöllä tarkoitetaan toimijan sosiokulttuurista, ekologista ja poliittista näyttämöä tai kokonaisuutta, jossa toiminta tapahtuu (Toimintaympäristön ja sen muutoksen tarkastelu 2010).

Asiakaskohteen toiminnan vaatima puhtaustaso vaihtelee eri toimintaympäristöjen välillä. Vaikuttavina tekijöinä ovat kohteen toiminta: mitä tehdään, mitä likaa toiminnasta tulee, onko lika hyväksyttävää, häiritsevää, haitallista vai vaarallista, ja kuinka kiireellisesti lika tulee poistaa. Siivouksessa käytettävät siivousaineet, siivousvälineet, siivouskoneet, siivousmenetelmät, aseptinen työskentely, siivoustiheys ja ylläpitosiivouksen sekä perussiivouksen laajuus vaihtelevat toimintaympäristöjen kesken. Eri toimintaympäristöt kuormittavat fyysisesti ja psyykkisesti eri tavalla. Vaikuttavia tekijöitä ovat lähinnä ulkoiset asiakkaat, tiloissa tapahtuva toiminta kuten melu, lämpö, kiinteistön rakenteelliset ratkaisut ja kiinteistön kunto. (Heikkilä, Hopsu, Huilaja, Karpela, Laine, Inkeroinen, Kivikallio, Korppi, Kääriäinen, Narko, Peltokorpi, Reunanen, Rynnänen, Salmelin, Valkosalo & Yltiö 2009, 42, 245.)

Siivoustyö on asiakaspalvelutyötä, joka korostuu etenkin silloin, kun työtä tehdään yhtä aikaa asiakkaan toiminnan kanssa. Toimintaympäristöllä on merkitystä myös asiakaspalvelun näkökulmaan. Hoivalaitoksessa ja sairaalassa asiakaspalvelutilanteet ovat erilaisia kuin teollisuudessa, uimahallissa tai päiväkodissa. (Mts. 28, 30.) Seuraavassa kuviossa on esimerkkejä puhdistuspalvelualan toimintaympäristöistä ja niiden erityispiirteistä (ks. kuvio 5).

KUVIO 5. Puhdistuspalvelualan toimintaympäristöjä (Heikkilä, Hopsu, Huilaja, Karppe-
la, Laine, Inkeroinen, Kivikallio, Korppi, Kääriäinen, Narko, Peltokorpi, Reunanen,

Ryynänen, Salmelin, Valkosalo & Yltiö 2009 245–247, 254, 256, 262, 264; Anttila, Hellstén, Rantala, Routamaa, Syrjälä & Vuento 2010, 584–586; Suontamo 2010, 7, 12, 14–15).

Työnantaja näkökulmaa tarkasteltaessa työnantajat haluavat töihin työntekijöitä, jotka ymmärtävät työnantajan ydintoiminnan tai toimialan jossa työskentelevät. Työntekijän on ymmärrettävä työpaikan ja yhteiskunnan talouselämää. Työntekijällä tulee olla perusta jatkuvalle oppimiselle ja henkilökohtaiselle kehitymiselle. Lisäksi työntekijällä tulee olla perusteorian tiedot hallussa, kyky tehdä yhteistyötä muiden ihmisten kanssa ja kyky ajatella kriittisesti. (Azizi & Lasonen 2006, 35.)

5.3 Oman työn kehittäminen

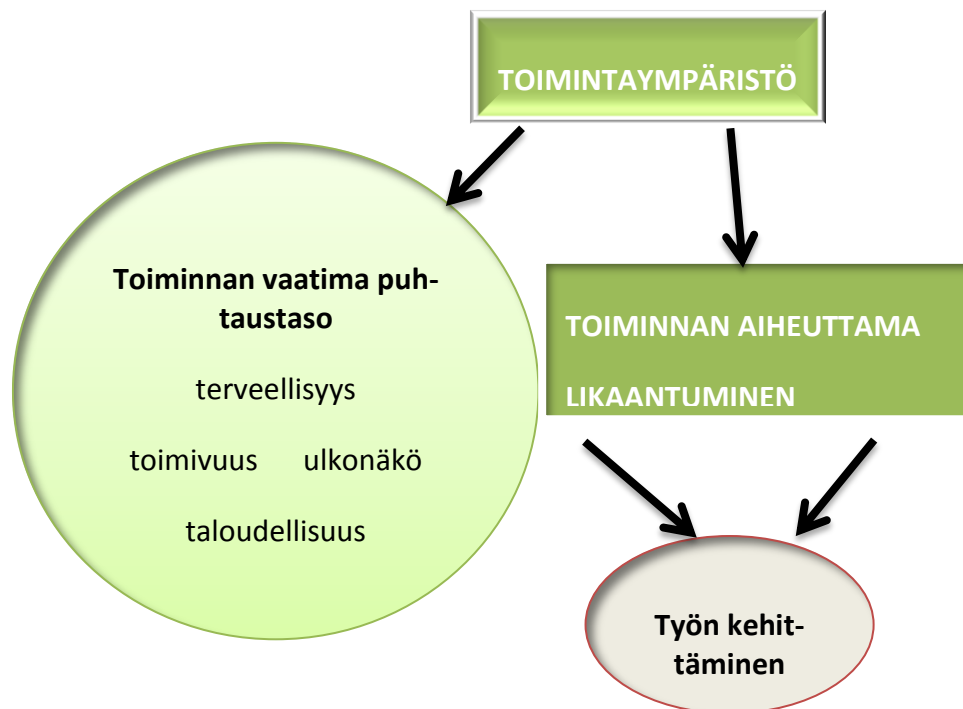
Oman työn kehittämisessä on tärkeää henkilökohtaisen kehittymisen ja organisaation kehittymisen kytkeytyminen yhteiseksi prosessiksi. Kehittämistyössä tarvitaan kumpaakin osapuolta ja he yhdessä saavat aikaan hyvinvointia, joka on tuottavaa. Ihmiset ovat innostuneita tekemään parhaansa organisaation hyväksi. Saavat samalla omaan kasvuun ja kehittymiseen tukea, kannustusta ja resursseja yritykseltä. Yhteistyö paranee, ja positiivinen muutos tuottaa uutta innostusta. Jokaisen henkilön ja jokaisen yrityksen pitäisi löytää työn kehittämiseen toimintatapa, joka on sisäistetty luontaiseksi osaksi työtä. Toisin sanoen muutetaan ajatusten, rakenteiden ja toimintatapojen rakenteita niin, että uudistuminen toteutuu arkielämässä. (Ranta 2005, 9, 12.)

Oman työn kehittämisen lähtötilanteessa on tärkeää, että on itse tietoinen henkilökohtaisesta kehitymisestä, mitkä ovat omia kehitystarpeita käytännössä. Tukena voi olla oman toiminnan seuraaminen, toisilta hankittu palaute, joka otetaan vastaan rakentavasti. Joskus tärkeä ja huomionarvoisin palaute on se, jota eniten itse vastustaa ja joka herättää itsessään negatiivisia tunteita. Vastaavasti organisaation kehitymiselle on tärkeää tietoisuuden kasvattaminen koko organisaatiossa. Tukena voi olla analyysit organisaationtilasta, jotka puretaan auki ammatti-ihmisten ja koko

henkilöstön kanssa. Avoimuuden ja rehellisyyden ilmapiirin luominen mahdollistuu ja keskustelu kehittämisen todellisista tarpeista alkaa. (Mts. 47.)

Siivoustyön kehittäminen

Siivoustyötä ei voida kehittää asiakaskohteessa erillisenä ja irrallisena toimintana. Kehittämistyössä tulee huomioida koko toimintaympäristön siivoukselle asettamat vaatimukset. Puhdistuspalvelualalla oman työn kehittämiseen voidaan soveltaa yhteistoiminnallisen kehittämisprosessin mallia. Työn kehittämisen lähtökohta on työyhteisön eli toimintaympäristön arvoissa, joihin siivousorganisaation tulee myös sitoutua. Tämän pohjalta määräytyy siivouksen tarkoitus ja tavoite, joka on hyvä lähtökohta siivoustyön kehittämiseksi. Kehittämiskohteet voivat liittyä siivouksen tekniseen tai toiminnalliseen laatuun. Yhteistoiminnallinen kehittäminen tarkoittaa, että kehittämistyö on jatkuvaa, ja yhdessä oppimista toisten kanssa. (Heikkilä, Hopsu, Huilaja, Karppela, Laine, Inkeroinen, Kivikallio, Korppi, Kääriäinen, Narko, Peltokorpi, Reunanen, Rynänen, Salmelin, Valkosalo & Yltiö 2009, 17–18.) Puhdistuspalvelualan yhteistoimintamallin mukainen työn kehittäminen on kuvattu seuraavassa kuviossa (ks. kuvio 6).

KUVIO 6. Puhdistuspalvelualan työn kehittämisen yhteistoimintamalli (mts. 18.)

Siivoustyö on työvoimavaltainen toimiala. Tuki- ja liikuntaelinvaivat ovat siivoojilla yleisiä vaikka työn tekninen puoli on kehittynyt ergonomian osalta. Työn teknisellä kehittämisellä tarkoitetaan siivouskoneita, siivousvälineitä ja siivousmenetelmiä. Tässä kohtaa herää kysymys, miten ergonomiaa voitaisiin hyödyntää entistä tehokkaammin siivoustyössä. (Siivoustyö 2012.) Puhtauspalvelualalla hyvät käytännöt ja ergonomiaratkaisut tukevat työn terveellisyttä ja turvallisuutta sekä auttavat jaksamaan työssä ja vapaa-aikana, jotka ovat usein edullisia työ- tai apuvälineitä ja varusteita sekä oivalluksia uusista työtavoista. (Siivousalan ergonomiaratkaisut n.d.)

Siivoustyössä erityisesti ikääntyneet työntekijät sairastavat paljon. Siivousalan ja yhteiskunnan haaste on kehittää työtä niin, että ikääntyneemmätkin työntekijät selviytyvät työstä ylikuormittumatta. Työnkuormituksessa pääpainon tulee olla työn kehittämisessä. Siivoustyössä koneet ja välineet ovat kehittyneet mutta niitä voidaan kehittää lisää. Työnorganisoinnissa työntekijöiden pitäisi saada osallistua ja vaikuttaa omaan työhön. (Seretin 2005.)

Puhdistuspalvelualan kestävä kehityksen ohjauksen myötä ympäristöä säästävälle siivoukselle on mahdollista saada Pohjoismainen ympäristömerkki, joutsenmerkki. Keskeisiä ja ajankohtaisia kestävä kehityksen asioita puhdistuspalvelualalla ovat: ympäristöä säästävien puhdistusmenetelmien käyttö, tarpeenmukainen siivous, viihtyisyyden ja esteettisyyden lisääminen ja luominen kohteissa, korkealaatuiset kestävät ja korjattavat työvälineet, puhdistusaineiden oikeanlainen käyttö sekä tutkiva työote ja ajan tasalla pysyminen. (Pärssinen n.d.)

Oman työn kehittämisessä on henkilöstön kehittäminen pitkän aikavälin toimintaa, johon pitää sitoutua yrityksen johdon ja henkilöstön itse. Lisäksi tarvitaan työntekijöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien lisäämistä. Henkilöstön kehittämisen kytkeminen työtehtävien kehittämiseen antaa toiminnalle prosessiluonteen, jolloin se antaa toiminnalle jatkuvuuden. Elinikäisen oppimisen ydin on työntekijöiden näkökulmasta osallistumisessa, ja koulutukseen perustuvassa työtehtävien kehittämisessä. (Kalli, Kajanto, Kauppi, Toiviainen & Tuomisto 1994, 234–235, 237.)

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

6.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimusongelma

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Keski-Pohjanmaan aikuisopistossa opiskelevien puhdistuspalvelualan oppisopimusopiskelijoiden ammattiosaamisen kehittymistä koulutuksen aikana työn teknisen ja toiminnallisen laadun näkökulmasta. Tutkimuksen kohderyhmänä ovat puhdistuspalvelualan oppisopimusopiskelijat.

Opinnäytetyön tutkimusongelmat:

1. Mikä on koulutuksen vaikuttavuus ammattiosaamiseen oppisopimuskoulutuksessa?

1.1. Tekninen osaaminen

Siivouspalvelujen ja perussiivouspalvelujen tuottaminen omassa työssä, joka sisältää ylläpitosiivouksen, perussiivouksen, oman kehon käytön ja työn kuormittavuuden säätelyn, työturvallisuuden, ympäristölähtöisen työskentelyn sekä oman työn arvioinnin.

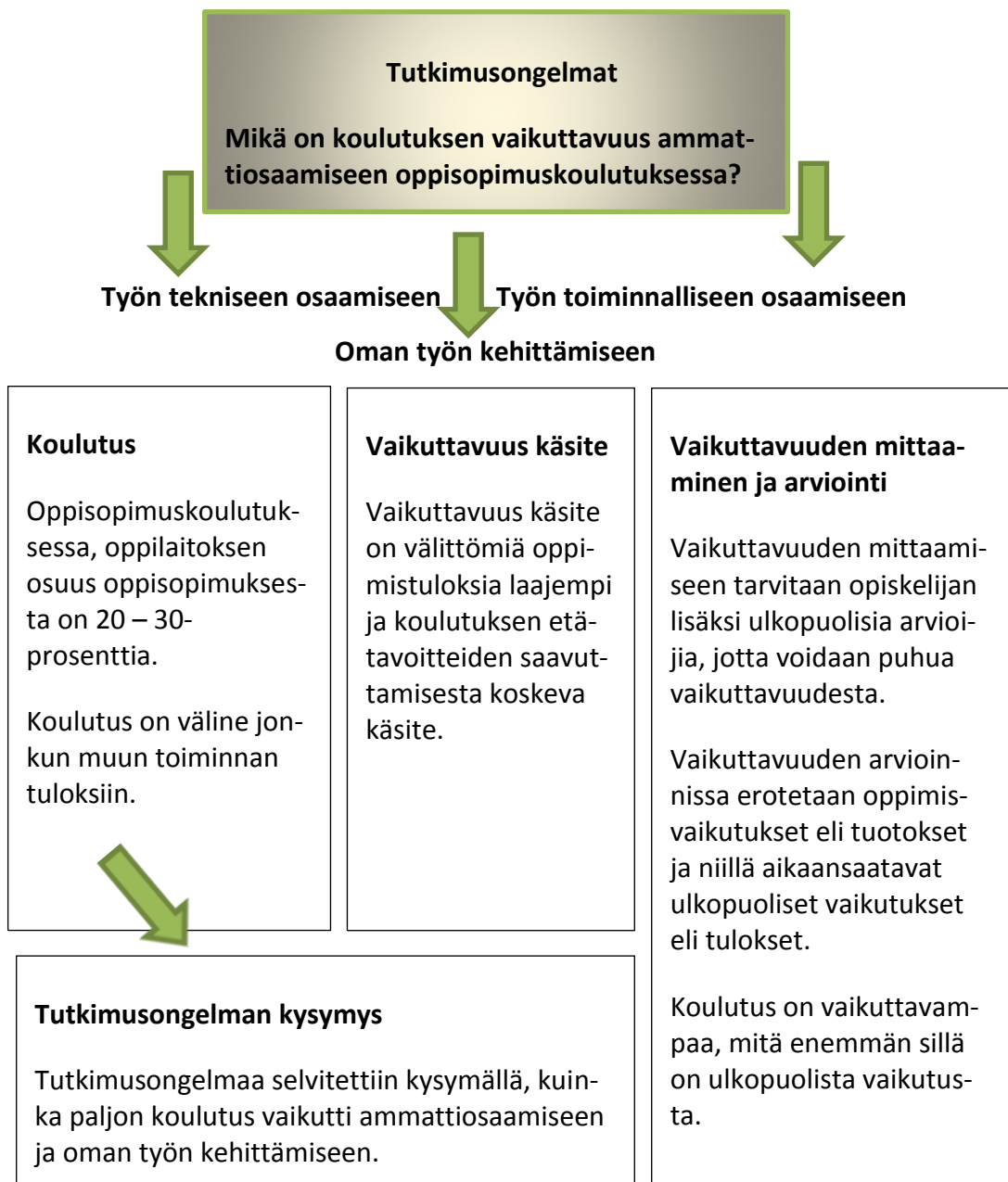
1.2. Toiminnallinen osaaminen

Asiakaslähtöinen työskentely.

2. Mikä on koulutuksen vaikuttavuus oman työn kehittämiseen oppisopimuskoulutuksessa?

Kehittääkö koulutus omaa työtä työn teknisen ja toiminnallisen laadun näkökulmasta.

Tutkimusongelmat on kuvattu seuraavalla sivulla olevaan kuvioon havainnollistamaan tämän opinnäytetyön ongelman selvittämistä (ks. kuvio 7).

KUVIO 7. Tutkimusongelmien kuvaus

6.2 Tutkimusote

Tutkimusote on sekä kvantitatiivinen että kvalitatiivinen. Kvantitatiivisella kyselytutkimuksella arvioitiin koulutuksen vaikuttavuutta ja testattiin ammattiosaamista. Kvalitatiivisella tutkimuksella laajennettiin koulutuksen vaikuttavuuden arviointia havainnoimalla opiskelijoiden käytännön työtä.

Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus on määrällisen eli kvantitatiivisen tutkimuksen pohjalla, joka selvittää ilmiöön vaikuttavat tekijät ja niiden väliset riippuvuussuhteet. Kvantitatiivinen tutkimus vastaa kysymykseen ”mitä?” mistä on kyse? mikä tämä ilmiö on? Ilmiö pitää määritellä sen tekijöiden (mitä) avulla, jotka ilmiön muodostavat. Kun tiedetään mistä muuttujista ilmiö koostuu, voidaan muuttujia mitata, laskea frekvenssejä, muuttujien välisiä riippuvuussuhteita tai ennustaa ilmiötä, jotka edellyttävät mittarien laatimista niiden mittaamiseen. Kvantitatiivinen tutkimus voidaan aloittaa, kun (mitä) kysymykset tutkittavaan ilmiöön tiedetään. Tutkimuksen yleisin tiedonkeruumenetelmä on kyselylomake. Lisäksi tutkimuksen ryhmään kuuluu myös muita tutkimusmenetelmiä, joissa tarkastellaan ja lasketaan mm. tunnuslukuja esimerkiksi aikasarja-analysit. (Kananen 2011, 12, 15.)

Kvantitatiivisessa tutkimusasetelmassa on neljä vaikuttavaa tekijää. Ensimmäinen on tutkimuksen mittarien muuttaminen kysymys muotoon, jotka esitetään valitulle kohderyhmälle, joka on toinen tutkimusasetelmassa oleva asia. Kolmantena on kyselylomake, jolla aineisto kerätään ja neljäntenä on saatujen aineistojen käsittely kvantitatiivisen tutkimuksen analyysikeinoilla tilasto-ohjelmia hyödyntäen. Kvantitatiivisen tutkimuksen ideana on kysyä asianomaiselta pieneltä joukolta asioita, joiden pohjalta vedetään yleistävät johtopäätökset. Kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen tutkimus täydentävät toisiaan. Tutkimus voi koostua molemmista tutkimusotteista, joilla on oma paikka tutkimuksen joukossa. (Mts. 14–15, 22.)

Kvalitatiivinen tutkimus sopii käytettäväksi silloin, kun ilmiöstä ei ole tietoa, teorioita tai aikaisempaa tutkimusta. Lisäksi myös silloin, kun ilmiöstä halutaan saada syvällinen näkemys, luoda uusia teorioita ja hypoteeseja tai, kun halutaan käyttää triangulaatioita eli ns. mixed-tutkimusstrategiaa sekä silloin, kun halutaan selvittää ilmiöstä hyvä kuvaus. Triangulaatio tarkoittaa ilmiön ymmärtämiseksi monimenetelmäistä tutkimusasetelmaa, jossa käytetään erilaisia lähestymistapoja, tiedonkeruumenetelmiä ja analyysimenetelmiä. Kvalitatiivinen tutkimus on aina uusien teorioiden ja mallien pohjana, on kaiken tutkimuksen ”äiti”. (Mts. 16.)

Kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen tutkimuksen tutkimusotteet eroavat toisistaan. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa käytetään mm. havainnointia, haastatteluja ja tekstiana-

lyysiä. Tutkimuksessa pyritään ymmärtämään ilmiötä ja kerätty aineisto on sanallista mm. kuvauksia, kertomuksia, haastatteluja. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa laske-
taan määriä, mikä edellyttää määrällistä tietoa eli lukuja. Lisäksi tiedonkeruumene-
telmänä ovat haastattelut mutta instrumentti koostuu valmiista, strukturoiduista tai
avoimista kysymyksistä, joiden avulla selvitetään ilmiöön liittyvien ominaisuuksien tai
yhteyksien esiintymistiheyksiä. Tutkimusmenetelmät ovat tutkimusotesidonnaisia.
(Mts. 18–19.)

6.3 Aineiston keruu

Tutkimukseen valittiin puhdistuspalvelualan oppisopimuskoulutuksesta yhteensä
yhdeksän laitoshuoltajaopiskelijaa, joista neljä oli maahanmuuttajataustaista. Lisäksi
tutkimukseen valittiin opiskelijoiden esimiehiä yhteensä viisi. Tutkimukseen valittu-
jen opiskelijoiden tietopuolinen koulutus oli melkein kaikilla käyty. Perussiivouksen
käytännön opetus oli muutamalla opiskelijalla toteutuksessa sillä hetkellä, kun tämän
opinnäytetyön aineiston keruu toteutettiin.

Tutkimusaineiston keruu toteutettiin kyselytutkimuksena, ammattiosaamisen tieto-
testinä sekä työn havainnointina. Kvantitatiivinen tutkimus toteutettiin kolmella eri-
tyyppisellä kyselytutkimuslomakkeella. Ensimmäisen kyselytutkimuksen tavoitteena
oli mitata koulutuksen vaikuttavuutta opiskelijoiden itse arvioimana omaa ammat-
tiosaamista (ks. liite 3). Toinen kyselytutkimus oli opiskelijoiden väittämätesti, jonka
tavoitteena oli testata opiskelijoiden ammattiosaamisen tietopuolista osaamista (ks.
liite 4). Kolmas kyselytutkimus toteutettiin opiskelijoiden lähiesimiehille. Kyselytut-
kimuksen tavoitteena oli selvittää ulkopuolisten arvioijien näkemyksiä koulutuksen
vaikuttavuudesta (ks. liite 5). Neljäntenä tutkimuksena oli kvalitatiivinen tutkimus
opiskelijoiden työn havainnointi (ks. liite 6). Opiskelijoiden työn havainnoimisen ta-
voitteena oli mitata opiskelijoiden ammatillista osaamista vielä toisen ulkopuolisen
arvioijan (opinnäytetyön tekijän) näkökulmasta.

Kyselylomakkeiden laadinnassa kysymysten sisältö ja laajuus pohjautuivat järjestet-
tävän opetuksen sisältöön. Ammatillisen osaamisen mittaaminen rajattiin niihin osa-

alueisiin, mitä laitoshuoltajan ammattitaitovaatimukset pakollisten tutkinnon osien osalta edellyttävät. Kyselyyn vastaaminen haluttiin nimellä, jotta koulutuksen vaikutavuuden arviointi olisi helpompaa. Tutkimuksessa käytettävien tutkimuslomakkeiden laadinnassa huomioitiin tutkimustulosten loppuvaihetta eli tutkimusaineiston analysointia ja sitä, miten tuloksista pystyy havainnollistamaan ulkopuoliselle lukijalle. Kyselylomakkeen ymmärrettävyyttä lähinnä kysymysasettelun ja käsitteiden näkökulmasta testattiin ennen tutkimuksen toteuttamista puhdistuspalvelualan maahanmuuttajaopiskelijoiden vastaamana Keski-Pohjanmaan aikuisopistossa.

Kyselytutkimukset toteutettiin opiskelijoille ja esimiehille huhtikuussa 2013 samana ajanjaksona. Opiskelijoiden kyselytutkimus toteutettiin kontrolloituna paperikyselyinä 30.4.2013 perussiivouksen lähiopetuspäivien yhteydessä, joka oli käytännön päivä. Kyselyyn vastaaminen ohjeistettiin opiskelijoille kyselylomakkeen jako hetkellä. Lisäksi lähiopetuspäivien yhteydessä mitattiin opiskelijoiden ammatillista osaamista havainnoimalla opiskelijoiden käytännön työtä. Esimiesten kyselytutkimus toteutettiin postikyselyinä, jossa oli mukana tutkimuksen vastaamisen saatekirje ja palautuskuori (ks. liite 2).

Opiskelijoiden koulutukseen hakeutumisen lähtötilanteen kuvaus

Tutkimukseen osallistuneet opiskelijat hakeutuivat oppisopimuskoulutuksena laitoshuoltajan näyttötutkinnon suorittamiseen Keski-Pohjanmaan aikuisopistoon. Oppisopimukset oli solmittu alkavan aikavälillä 2011 -2012. Hakeutumisvaiheessa opiskelijoiden osaamista testattiin mm. henkilökohtaisilla haastatteluilla ja osaamisen lähtötason arvioinnilla, jossa oli käytetty apuna opetushallituksen laatimaa osaan.fi ohjelmaa. Ennen näyttötutkinnon suorittamista opiskelijat osallistuivat puhdistuspalvelualan koulutukseen hankkimaan tarvittavaa lisätietoa omaan ammattiosaamiseen. (Rahkonen 2013.) Opiskelijoiden ammatillisen osaamisen kehittymistä on ajallisesti hyvä mitata tässä vaiheessa opiskelua, kun osaamisen näyttämistä tutkintotilaisuudessa ei ole vielä ollut.

Kyselylomaketutkimuksessa lomakkeen tekemisessä tulee olla huolellinen, kyselylomake luo perustan tutkimuksen onnistumiselle. Kysymysten muoto aiheuttaa eniten

virheitä tutkimustuloksiin. Vastaajan pitäisi ymmärtää kysymys samalla tavalla kuin tutkija tarkoittaa, muuten tulokset vääristyvät. Kysymysten tulee olla yksiselitteisiä, joita lähdetään rakentamaan tutkimuksen tavoitteiden ja tutkimusongelman mukaisesti. Lomakkeen laadinnassa tulee kiinnittää huomiota lomakkeen pituuteen ja kysymysten lukumäärään. Jos lomake on liian pitkä, vastaajat jättävät helposti vastamatta tai vastaavat huolimattomasti. Lisäksi tulee kiinnittää huomiota lomakkeen selkeyteen, ulkoasuun, kysymysten loogiseen etenemiseen ja vastausohjeiden tarpeellisuuteen. Kysymysten vastausmuoto on vastaajalle henkilökohtainen ja johdattelevia kysymyksiä tulee välttää. (Aaltola & Valli 2001, 100.) Asteikkokysymykset ovat soveltuva tapa posti- ja nettikysymyksiin mutta soveltuvat puhelinhaastatteluihin huonosti. Asteikkoa käytetään mm. mielipidekysymyksissä, jonka ääripäät ovat vastattavassa mielipiteessä vastakohtia, täysin samaa mieltä, täysin eri mieltä. Asteikko rakennetaan niin, että asteikko väli vastausvaihtoehdoille on 1 (yksi), 2 (kaksi) tai mikä muu tahansa luku, kunhan jokaisen asteen ero on yhtä suuri. Asteikko voidaan porrastaa 5-postaiseksi tai 7-portaiseksi. Asteikkoa laadittaessa pitää varoa nollan (0) käyttöä, koska tilasto-ohjelmat voivat käsitellä lukua eri tavalla. (Kananen 2011, 34.)

6.4 Aineiston analysointi

Aineiston käsittely, yhteenveto ja analysointi tehtiin kvantitatiivisen tutkimusosan kohdalla SPSS20 ohjelmalla. SPSS20 ohjelma (Statistical Package for the social Sciences) on monipuolinen tilastollisen tietojen käsittelyn ohjelma, jolla voidaan tehdä tavallisia ja vaativia tilastoanalyysin tarkasteluja (Valtari 2004). Kyselylomakkeiden laadinnan yhteydessä kysymykset vietiin samalla ohjelmaan, jolla varmistettiin sitä, että ohjelma pystyy käsittelemään kyselyä mielipidekyselyn asteikkokysymysten osalta. Saadut kyselytulokset syötettiin ohjelmaan erikseen. Kvantitatiivisen tutkimuksen tulokset käsiteltiin ammattiosaamisen tietotestin osalta kyselylomakkeella, joka muokattiin tulosten käsittelylomakkeeksi, jossa kysymykset jäivät alkuperäisen kyselylomakkeen mukaisiksi. Vastauksia kuvattiin väreillä, jonka pohjalta arvioitiin myös lomakkeen vaikeusastetta. Työn havainnoimisen arviointi analysoitiin sanallisesti yhteenvetotulosten pohjalta.

6.5 Luotettavuus

Opinnäytetyön tulosten validiteetti oli mitattavien ammattiosaamisen osa-alueiden osalta oikea, koska vaatimustaso oli laitoshuoltajan ammattitutkinnon näyttötutkinnon perusteiden mukainen, minkä pohjalta myös näyttötutkinnon suorittaminen arvioidaan. Tutkimustulosten luotettavuus työn havainnoimisen osalta ei kaikilta osin ole luotettava. Luotettavuutta heikentää se, että työn havainnointi toteutettiin perussiivouksen käytännön lähipäivien kanssa yhtä aikaa, ja osalle opiskelijoista tämä oli uusi oppimistilanne. Lisäksi työn havainnoinnin luotettavuutta heikentää se, ettei ylläpitosiivouksen osalta käytännön työtä seurattu erikseen.

Koulutuksen vaikuttavuuden mittaamiseen valittujen arvioijien valinta oli oikea. Koulutuksen vaikuttavuuden arvioinnissa ulkopuolisten arvioijien täytyy tuntea arvioitava ammattiala, jotta saatuihin tuloksiin voidaan luottaa. Tulosten reliabiliteettia on vaikea arvioida, kun työssä ei ole ollut mittaustulosten toistettavuutta. Reliabiliteettia kuitenkin nostaa se, että samaa asiaa on mitattu useammalta tutkimukseen osallistuvalla taholta. Tulosten tarkastelussa huomioitiin se, ettei kenenkään opiskelijan henkilöllisyyttä tuoda esille tunnistettavasti, joka on nimellä vastaamisessa ehdottoman tärkeä asia.

Kyselytutkimuksen ajankohta oli hyvä. Koko oppisopimuskoulutuksen ajan opiskelijat ovat pystyneet viemään teoriaa käytäntöön heti lähiopetuspäivien jälkeen, ja ovat testanneet työelämässä tietopuolisen teorian soveltuvuutta omaan työhön. Koulutuksen vaikuttavuuden mittaaminen ei näin ollen perustu pelkkään teoriaan, vaan taustalla on vahvasti mukana oma työ, joka vaikuttaa saatujen tulosten luotettavuuteen. Esimiehille suunnattu kysely toteutettiin samaan aikaan opiskelijoiden kyselyn kanssa. Näin varmistettiin, etteivät esimiehet tiedustele opiskelijoiden omia näkemyksiä osaamisesta, millä olisi voinut olla vaikutusta esimiesten antamiin vastauksiin.

Tutkimuksen pitäisi olla mahdollisimman luotettava. Kvantitatiivisessa opinnäytetyössä pitää ottaa kantaa työn luotettavuuteen, jonka arvioinnissa käytetään käsitteitä validiteetti ja reliabiliteetti. Validiteetti tarkoittaa oikeiden asioiden mittaamista ja

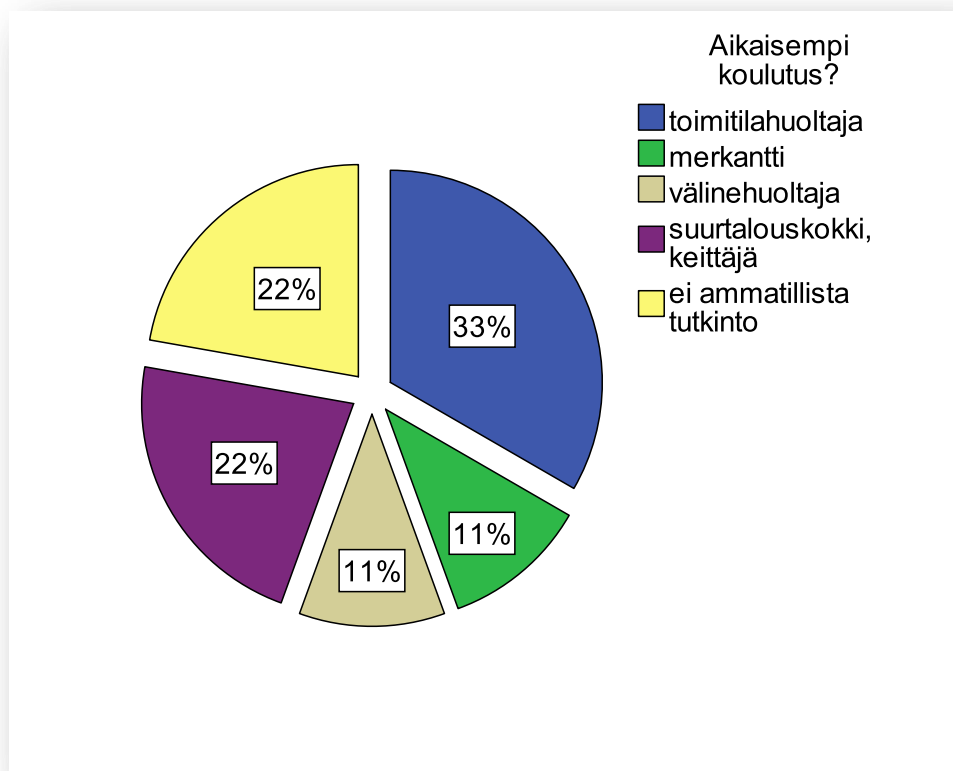
tutkimista tutkimusongelman kannalta oikeilla mittareilla. Reliabiliteetilla mitataan tutkimuksen pysyvyyttä. Mittauksen reliabiliteetti eli pysyvyys on korkea, jos eri mitauskerroilla ja eri mittaajien toimesta saadaan samat tulokset. Kvalitatiivisessa opinäytetyössä validiteetti ja reliabiliteetti ovat vähemmän tärkeitä vaikkakin niiden avulla nykyisin arvioidaan laadullisen tutkimuksen luotettavuutta. (Kananen 2011, 22, 118.)

7 TUTKIMUSTULOKSET

7.1 Vastaajien taustatiedot

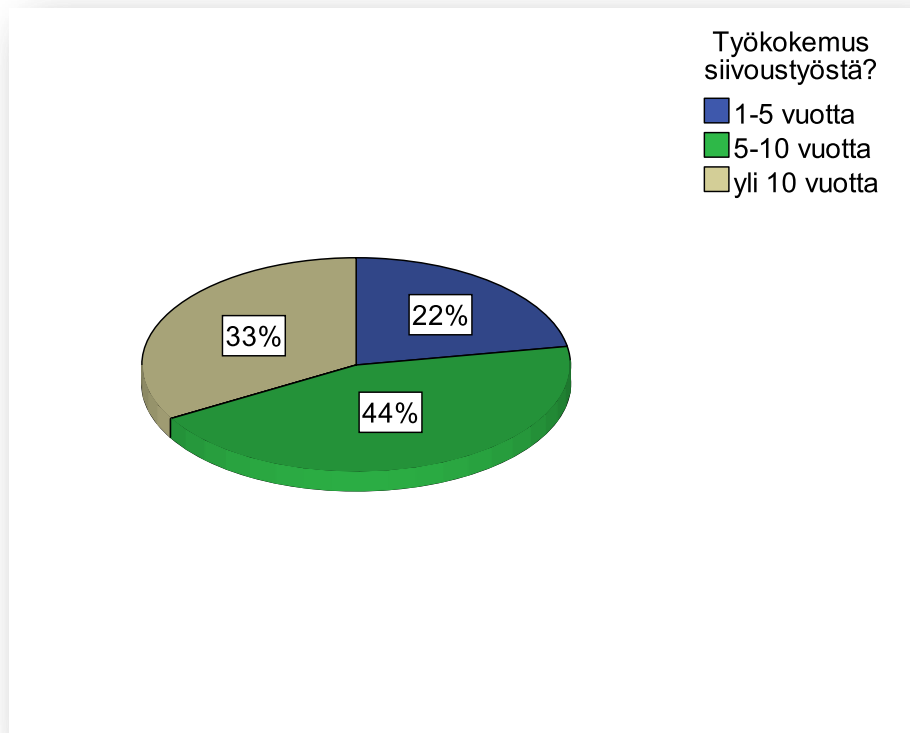
Kaikki tutkimukseen osallistuneet opiskelijat olivat naisia. Vastaajien ikäjakauma oli 25–60 vuotta, josta suurimman ikäryhmän muodostivat 50–60-vuotiaat, yhteensä 56 % vastanneista.

Tutkimukseen osallistuneiden laitoshuoltajaopiskelijoiden koulutustausta oli lähtötilanteessa osittain sama. Puhdistuspalvelualan ammatillisen koulutuksen perustutkinto, toimitilahuoltajan koulutustausta oli 33 %:lla vastanneista (kolme opiskelijaa), ammatillisen koulutuksen taustaa ei ollut 22 %:lla vastanneista (kaksi opiskelijaa) ja muun ammatillisen koulutuksen tausta oli 45 %:lla vastanneista (neljä opiskelijaa). Muita ammatillisia koulutuksia olivat merkantti, välinehuoltaja, suurतालouskokki ja keittäjä. Ammattikorkea- ja yliopistotaustaa ei ollut kenelläkään tutkimukseen osallistuneella vastaajalla. Aikaisempi koulutus on esitetty seuraavalla sivulla olevassa kuviossa (ks. kuvio 8).

KUVIO 8. Aikaisempi koulutus, ammatillinen tutkinto

Aikaisempi työkokemus siivoustyöstä jakautui vastaajien kesken yhdestä vuodesta yli kymmeneen vuoteen. Vastaajista suurin osa oli tehnyt siivoustyötä 5–10 vuotta ja kolme oli työskennellyt siivoustyössä yli kymmen vuotta (32, 24 ja 17 vuotta). Työkokemus on esitetty seuraavalla sivulla olevassa kuviossa (ks. kuvio 9).

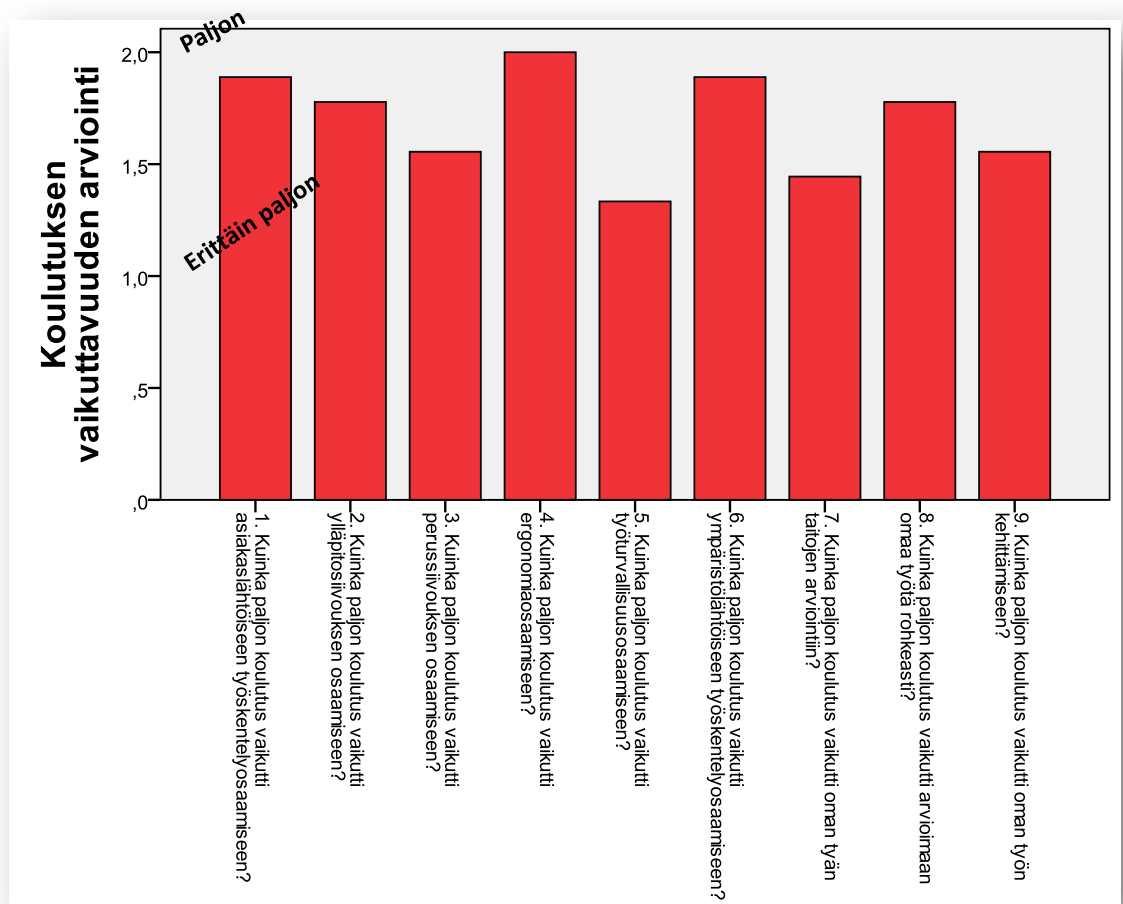
KUVIO 9. Työkokemus siivoustyöstä

Vastaajista 44 %:lla oli äidinkielenä jokin muu kuin suomi. Kieliä olivat serbo-kroatia, amhara, thai, ja yksi vastaaja ei tarkentanut omaa äidinkieltään. Vastaajista kahdeksan oli sitä mieltä, ettei olisi ollut valmis suorittamaan laitoshuoltajan ammattitutkintoa ennen koulutusta. Yksi vastaajista ei vastannut tähän kysymykseen.

7.2 Koulutuksen vaikuttavuus ammattiosaamiseen, opiskelijoiden vastaukset

Koulutuksen vaikuttavuuden arviointia opiskelijoiden ammattiosaamiseen mitattiin opiskelijoilta ja esimiehiltä samalla kyselylomakkeella, jossa arviointiasteikko määriteltiin viisiportaiseksi ylhäältä alaspäin laskevaksi. Numero yksi tarkoittaa, että koulutus on vaikuttanut erittäin paljon, ja numero viisi tarkoittaa, ettei koulutus vaikuttanut ollenkaan.

Yhteenveto koulutuksen vaikuttavuuden arvioinnista oli hyvin yhdenmukainen. Opiskelijat kokivat, että laitoshuoltajan ammattitutkinnon koulutus on vaikuttanut työn teknisen ja toiminnallisen ammattiosaamisen erittäin paljon ja paljon. Eniten koulutus vaikutti työturvallisuusosaamiseen ja vähiten ergonomiosaamiseen. Yhteenveto opiskelija-arvioinnista on esitetty seuraavalla sivulla olevassa kuviossa (ks. kuvio 10).

KUVIO 10. Yhteenveto koulutuksen vaikuttavuuden arvioinnista, opiskelijoiden oma arviointi

Edellä esitetystä yhteenvedosta poimittiin opiskelijakohtainen arviointitulokset koulutuksen vaikuttavuuden arvioinnista seuraavalla sivulla olevaan taulukkoon (ks. taulukko 3). Opiskelijakohtainen tulos oli hyvin tasainen, ja kaikki vastaajat olivat vastanneet kaikkiin kysymyksiin lukuun ottamatta yhtä vastaajaa. Opiskelija yksi koki, että koulutus on vaikuttanut vähän työn tekniseen osaamiseen perussiivouksessa ja ympäristölähtöisessä työskentelyssä, ja kolmeen kysymykseen hän ei vastannut ollenkaan. Vastamatta jättäminen huonontaa jonkin verran edellä esitetyn yhteenvetotulosta, koska vastauskenttä on numeraalisesti nolla, mutta keskiarvon laskennassa vastaaja on kuitenkin jakajana.

TAULUKKO 3. Opiskelijakohtaiset tulokset koulutuksen vaikuttavuuden arvioinnista, opiskelijoiden oma arviointi

	1. Kuinka paljon koulutus vaikutti asiakaslähtöiseen työskentelyosaamiseen?	2. Kuinka paljon koulutus vaikutti ylläpitosiivouksen osaamiseen?	3. Kuinka paljon koulutus vaikutti perussiivouksen osaamiseen?	4. Kuinka paljon koulutus vaikutti ergonomiosaamiseen?	5. Kuinka paljon koulutus vaikutti työturvallisuusosaamiseen?	6. Kuinka paljon koulutus vaikutti ympäristölähtöiseen työskentelyosaamiseen?	7. Kuinka paljon koulutus vaikutti oman työn taitojen arviointiin?	8. Kuinka paljon koulutus vaikutti arviomaan omaa työtä rohkeasti?	9. Kuinka paljon koulutus vaikutti oman työn kehittämiseen?
Opiskelija 1	3	3	4	3	0	4	0	2	0
Opiskelija 2	2	2	1	2	2	2	2	2	2
Opiskelija 3	2	2	1	2	1	2	1	2	2
Opiskelija 4	1	1	1	1	1	2	1	1	1
Opiskelija 5	1	2	2	3	2	2	3	3	3
Opiskelija 6	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Opiskelija 7	3	2	2	1	1	1	2	1	1
Opiskelija 8	2	2	1	2	2	2	2	2	2
Opiskelija 9	2	1	1	3	2	1	1	2	2

7.3 Ammattiosaamisen tietotesti, opiskelijat

Opiskelijoiden ammatillista osaamista testattiin ammattiosaamisen väittämätestillä, jonka tarkoituksena oli mitata ammatillista tietopohjaa. Testistä saatu kysymyskohtainen tulos oli joko oikein tai väärin. Vihreä väri tarkoittaa, että väittämän vastaus oli oikein, ja punainen väri tarkoittaa, että väittämän vastaus oli väärin. Oikein - väärin vastausten kokonaistulosta arvioitiin neliportaisella arviointiasteikolla: kiitettävä kaikki oikein, hyvä enintään kolme väärin, tyydyttävä enintään kuusi väärin ja välttävä enintään yhdeksän väärin. Väittämätestin tulokset on esitetty opiskelijoittain seuraavalla sivulla olevassa taulukossa (ks. taulukko 4).

TAULUKKO 4. Ammattiosaamisen tietotestin tulokset

KYSYMYS	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Lian pintaan kiinnittyvyys ohjaa puhdistusmenetelmän ja puhdistusaineen valintaa.	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
2. Emäksiset puhdistusaineet irrottavat kalkkisaostumia.	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
3. Veden pintajännitystä alennetaan tensideillä.	Red	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
4. Kvattipohjaiset desinfiointiaineet ovat tehokkaita eritetahradesinfektiossa.	Red	Green	Green	Red	Red	Green	Red	Green	Green
5. Happamien puhdistusaineiden kanssa saa käyttää yhtäaikaista klooripohjaisia desinfiointiaineita.	Red	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
6. Desinfiointi on puhdistusmenetelmä.	Green	Red	Red	Green	Green	Green	Red	Red	Green
7. Tahranpoisto ei kuulu siivousmenetelmiin.	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
8. Vedetön siivous tarkoittaa siivousta ilman vettä.	Green	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Green	Green
9. Tarpeenmukaista ylläpitosiivousta ohjaa tilojen toiminta ja käyttöaste.	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
10. Perussiivouksella palautetaan tilojen puhtaustasoa.	Green	Green	Green	Green	Green	Red	Green	Green	Green
11. Linoleumi lattia kannattaa kiillottaa nopeakierroksisella lattianhoitokoneella, jotta pinnasta tulisi tiiviimpi.	Green	Red	Red	Green	Green	Green	Green	Green	Red
12. Perussiivouksella helpotetaan ylläpitosiivousta.	Red	Green	Green	Green	Red	Green	Green	Green	Green
13. Mikrokuituinen kalustepyvyhe ja lattiapyvyhe pestään yhtä aikaa samassa pyykinpesussa, jotta siivous on ympäristöä säästävää.	Green	Green	Green	Red	Green	Green	Green	Green	Red

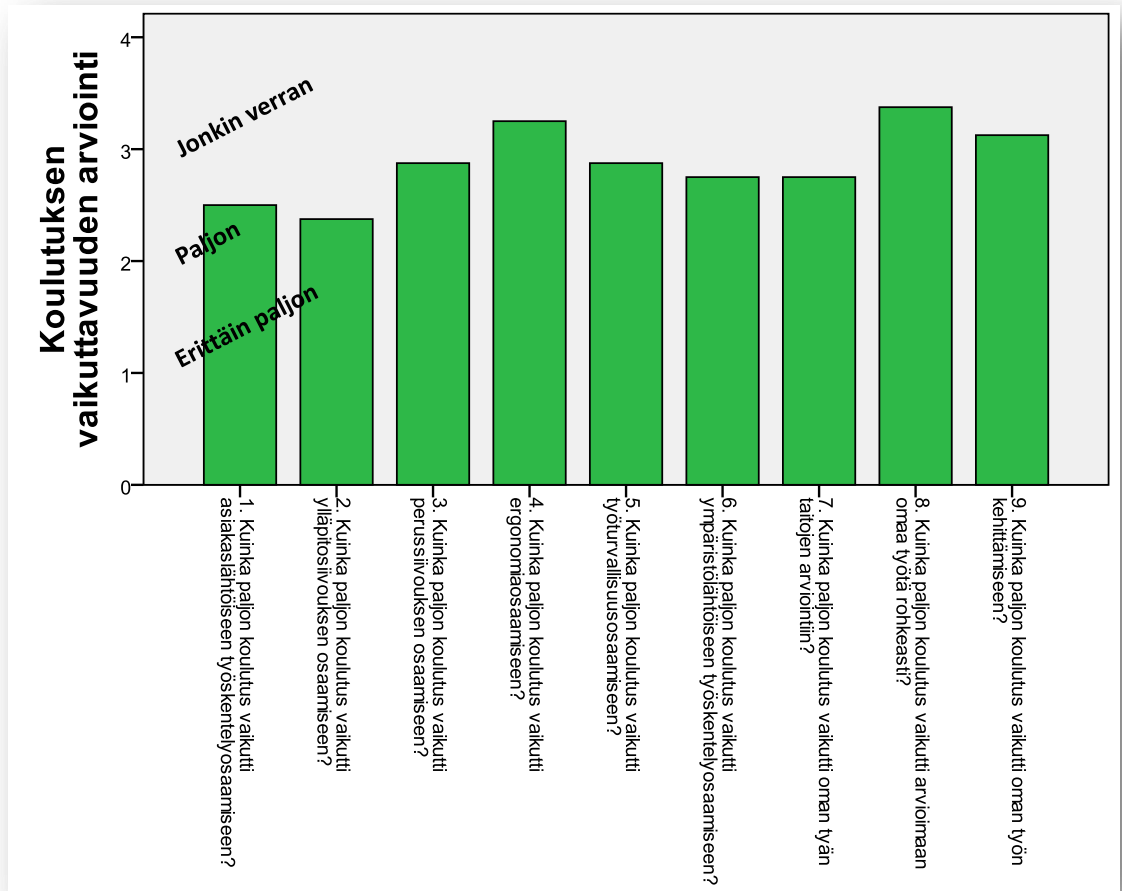
14. Kalustepyyhkeiden taittelun tavoitteena on pysäyttää likaa.									
15. Siivouskoneissa oleva arvokilpi kertoo koneen käyttäjälle työturvallisuuteen liittyviä asioita.									
16. Yhdistelmäkoneen vesisäiliöön saa jättää pesuveden seuraavaa työpäivää varten.									
17. Uimurilaite siivouskoneissa ilmoittaa, milloin kone on menossa rikki ja vaatii huoltoa.									
18. Lattiamateriaalien pintakäsittelyllä on merkitystä suo- jausmenetelmän valintaan.									
19. Korkkilattia kestää hyvin vettä.									
20. Wc-tila siivotaan tiloista viimeisenä aseptisen työn määri- telmän mukaan.									
21. Käsihygienia on osa omaa työturvallisuutta.									
Vääriä vastauksia yhteensä	8	5	5	5	5	3	4	2	3
Yhteenveto arvioinnista (K = kiitettävä, H = hyvä, T = tyydyt- tävä, V = välttävä)	V	T	T	T	T	H	T	H	H

Edellä esitetystä väittämättestistä ei kenelläkään vastanneista ollut kaikkia kysymyksiä oikein. Kolmella vastanneista tulos oli hyvä, viidellä tyydyttävä ja yhdellä välttävä. Väittämätestin lomakkeen vaikeusastetta arvioitaessa esiin nousevat eniten väärin vastatut kohdat, joita ovat kysymykset kahdeksan ja kaksikymmentä: vedetön siivous tarkoittaa siivousta ilman vettä, ja wc-tila siivotaan tiloista viimeisenä aseptisen työn määritelmän mukaan. Näistä kysymyksistä voi päätellä, että kysymykset olivat osittain harhaan johtavia, jolloin vastaaminen olisi edellyttänyt pohdintaa siitä, mitä ky-

symys todella tarkoittaa. Mikäli nämä kysymykset olisivat olleet oikein, olisi se nostanut kuuden vastaajan keskiarvoa arviointiasteikossa yhdellä ylöspäin, jolloin kokonaistulos olisi ollut kahdeksalla vastaajalla hyvä.

7.4 Koulutuksen vaikuttavuus ammattiosaamiseen, esimiesten vastaukset

Koulutuksen vaikuttavuuden arviointia opiskelijoiden ammattiosaamiseen mitattiin esimiehiltä samalla kyselylomakkeella kuin opiskelijoilta. Esimiesryhmän tulosten yhteenveto opiskelijoiden koulutuksen vaikuttavuuden arvioinnista oli opiskelijaryhmän tulosta heikompi. Esimiehet kokivat, että laitoshuoltajan ammattitutkinnon koulutus oli vaikuttanut ammattiosaamiseen paljon ja jonkin verran. Eniten koulutus vaikutti esimiesten vastauksissa ylläpitosiivouksen tekniseen osaamiseen ja vähiten siihen, miten rohkeasti opiskelijat arvioivat omaa työtään. Yhteenveto esimiesten arvioinnista on esitetty seuraavalla sivulla olevassa kuviossa (ks. kuvio 11).

KUVIO 11. Yhteenveto koulutuksen vaikuttavuuden arvioinnista, esimiesten arviointi

Edellä esitetyn yhteenveton opiskelijakohtainen arviointitulos osoittaa kolmen opiskelijan kohdalla koulutuksen vaikuttaneen vähän. Vastauksia oli perusteltu sanallisesti, jolloin esiin nousivat kielitaito, tapa toimia työpaikan mukaan, kaikkia töitä (perussiivousta) ei ole ollut käytännössä, pitkä työkokemus siivousalalta, jolloin käytännön työskentelyssä ei näy muutosta. Lisäksi perusteluissa oli vielä, ettei opiskelija itse tuo omaa oppimistaan esille.

7.5 Ammattiosaamisen havainnointi

Kolmantena mittarina koulutuksen vaikuttavuuden arvioinnissa oli opiskelijoiden työn teknisen ja toiminnallisen osaamisen havainnointi perussiivouksen lähiopetus-

päivien yhteydessä. Työn havainnointia tehtiin kahdeksalle opiskelijalle, yksi opiskelija oli poissa. Kuudelle opiskelijalle perussiivous oli aikaisemman koulutuksen tai työkokemuksen kautta tuttua työtä ja kahdelle opiskelijalle perussiivouksen käytännön päivä oli uusi oppimistilanne. Työn havainnoinnin näkökulmasta työn teknistä ja toiminnallista osaamista arvioitiin neliportaisella arviointiasteikolla: osaa erittäin hyvin, osaa hyvin, osaa jonkin verran ja osaa vähän. Tulokset on esitetty yhteenvetona seuraavassa taulukossa (ks. taulukko 5).

TAULUKKO 5. Yhteenveto työn havainnoinnista

Ammattiosaamisen arvioita osa-alue	Osaa erittäin hyvin	Osaa hyvin	Osaa jonkin verran
Asiakaslähtöisyys	4	4	
Ylläpitosiivous, perussiivous		5	3
Oman kehon käyttö ja työn kuormittavuuden säätely	4	1	3
Työturvallisuus	3	4	1
Ympäristölähtöinen työskentely	8		
Oman työn arviointi	4	3	1

Työn havainnoinnin tuloksena ei kenelläkään opiskelijalla tullut ammattiosaamisen kokonaisarviointiksi *osaa erittäin hyvin*. Arvioitavista osa-alueista ympäristölähtöinen työskentely oli kaikilla opiskelijoilla tasainen *osaa erittäin hyvin*, asiakaslähtöinen työskentely jakautui tasaisesti arviointiasteikossa *osaa erittäin hyvin* tai *osaa hyvin*. Huonoimman kokonaisarviointituloksen sai ylläpitosiivouksen ja perussiivouksen osaaminen, jossa viisi opiskelijaa sai tuloksen *osaa erittäin hyvin* ja loput kolme *osaa*

jonkin verran. Perussiivouksen työn havainnointi oli käytännön työn ja teorian yhdistelmä, kun taas ylläpitossiivouksen osalta käytännön työn havainnointia ei ollut, joka jäi arvioinnin osalta teoriapainotteiseksi.

7.6 Koulutuksen vaikuttavuus oman työn kehittämiseen

Opiskelijoiden ammattiosaamisen arvioinnin tulokset yhteenvedon pohjalta osoittavat, että koulutus on vaikuttanut oman työn kehittämiseen paljon. Opiskelijakohtaisia tuloksia analysoitaessa, on vaikuttavuudessa kuitenkin eroja. Osalla vaikuttavuutta on ollut enemmän ja osalla vähemmän. Esimiesten arviointi yhteenvedon pohjalta osoittaa, että koulutus vaikutti oman työn kehittämiseen jonkin verran. Eniten tulos- ta heikentää se, että yhden opiskelijan kohdalla oli, ettei koulutus ole vaikuttanut millään tavalla oman työn kehittämiseen.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimustulokset osoittavat, että puhdistuspalvelualan koulutuksesta on ollut hyötyä ammattiosaamiseen ja oman työn kehittämiseen. Tutkimuksella ei haettu vastauksia tarkemmin oman työn kehittämiseen, mutta jälkikäteen analysoituna se olisi ollut tarpeellista selvittää opiskelijoiden kyselytutkimuksessa paremmin, esimerkiksi avoimena kysymyksenä. Esimiesten vastaukset osoittavat, että osalle opiskelijoista koulutus on vaikuttanut ammattiosaamiseen ja osalle vaikutus on ollut vähäisempää. Koulutuksen vähäinen vaikuttavuuden näkyminen työn tekemiseen on saattanut joutua siitä, että työpaikalla on ollut työsuhteen alussa ammattitaitoinen perehdytys, jolloin työ on opittu ns. malli oppimalla. Lisäksi koulutuksen vaikuttavuutta on saattanut heikentää jonkin verran kielitaito. Opinnäytetyöntekijän työn havainnoimisen tulokset osoittavat, että koulutus on vaikuttanut ammattiosaamiseen. Osalla opiskelijoista vaikuttavuus näkyi paremmin teoriassa kuin käytännössä. Käytännön työssä perussiivouksen tekeminen sujui paremmin niillä opiskelijoilla, jotka olivat tehneet

perussiivousta aikaisemmin. Siivoustyö on käytännön työtä, ja työn sujuminen käytännön tasolla paranee työtä tekemällä. Opiskelijakohtaisia tuloksia analysoitaessa voidaan todeta, ettei työkokemusvuosilla, iällä ja alan aikaisemmalla pohjakoulutuksella ole merkittävää yhteyttä koulutuksen vaikuttavuuden näkymiseen.

Tulosten pohjalta voidaan todeta, että opiskelijat osaavat työnsä koulutuksen myötä aikaisempaa paremmin. Osaamisen näkyminen käytännön työssä ulkopuolisille arvioijille ei kuitenkaan aina näkynyt, jolloin koulutuksen vaikuttavuus ammattiosaamiseen ei kaikissa tapauksissa vaikuttanut kovinkaan paljon. Sen sijaan joissakin tapauksissa vaikutti paljon. Koulutuksen vaikuttavuuden mittaamisessa koulutus on sitä vaikuttavampaa, mitä enemmän sillä on epäsuoraa vaikutusta. Oman työn kehittämässä ei selkeitä tuloksia tällä kyselyllä saatu. Tärkeintä kuitenkin on, että opiskelijat kokevat koulutuksen vaikuttaneen oman työnsä kehittämiseen erittäin paljon.

9 POHDINTA

Tutkimuksen kohderyhmää valittaessa pohdin huonontaako tutkimustuloksia se, että perussiivouksen käytännön opetus oli osalla vielä suorittamatta. Pohdinta osoittautui aiheelliseksi, koska esimiesten tuloksissa osittain näkyi, ettei perussiivousta ole ollut käytännössä, mutta epäselväksi jäi tarkoitettiinko koulua vai työelämää. Toinen iso pohdinnan aihe ennen tutkimuksen toteuttamista oli se, että aineisto kerätään nimellä. Suhtauduin varauksella saatavien vastausten määrään sekä siihen, lukeeko vastauslomakkeissa nimi. Palautettujen kyselyjen kokonaisvastausprosentti oli kuitenkin hyvä, 94,2 %. Tutkimustuloksia analysoitaessa en halunnut tuoda esille kaikkia tutkimustuloksia opiskelijoittain, sillä se saattaisi lisätä vastaajien tunnistettavuutta. Lisäksi tein tulosten yhteenvetoa kolmijakoisen arvioinnin näkökulmasta (opiskelijat, esimiehet, opinnäytetyöntekijä), mutta jätin sen yhteenvedon pois tästä työstä, koska huomasin, että opiskelijat pystyvät tunnistamaan yhteenvedosta itsensä. Joka taas heikentäisi työn luotettavuutta.

Puhdistuspalvelualan oppisopimuskoulutuksen vaikuttavuutta ammattiosaamiseen ei ole tutkittu aikaisemmin. Aikaisemmat tutkimukset oppisopimuskoulutuksesta ovat eri näkökulmasta kuin tämä työ on. Matkailu-, ravitsemis- ja talousalan valtakunnan tasolla oleva tutkimus on vaikuttavuuden osalta tätä työtä huomattavasti laajempi, ja Mikkosen tutkimus koulutuksen vaikuttavuudesta on restonomitutkinnon näkökulmasta.

Koulutuksen vaikuttavuuden osalta tietoperustan tekeminen tuntui työläältä, joka lähti jo siitä, ettei vaikuttavuus sanaa sanakirja tunne. Tietoa koulutuksen vaikuttavuuden hankkimiseen oli vaikea löytää, ja tieto jota löysin, oli jo vanhaa. Aikaisempien tutkimuksien pohjalta voi todeta, että tietopohja myös niissä oli vanhaa. Luulen, että koulutuksen vaikuttavuuden mittaaminen on edelleenkin tulevaisuuden asia, nimenomaan käytännön tasolla: miten mitata, mitä mitata, millä mittareilla, keneltä mitata ja mihin verrata tuloksia. Suomessa pitäisi kehittää yhteinen malli, miten vaikuttavuutta mitataan oppilaan, oppilaitoksen ja työelämän välillä. Yhtenäisen mittaamistavan myötä saataisiin vertailukelpoisia tuloksia, joita voitaisiin hyödyntää sekä organisaation sisällä, että yhteiskunnassa laajemmin.

Opinnäytetyön tietoperustan tekeminen avarsi ja laajensi omaa ajatusmaailmaani omaan työhön, niin kuin myös tutkimustulokset. Tutkimustulosten osalta koen, että puhdistuspalvelualan kouluttajana voin vaikuttaa oppisopimuskoulutuksessa olevien opiskelijoiden koulutuksen tuloksiin, lisäämällä esimerkiksi käytännön läheisiä oppimistehtäviä. Toinen hyvä näkyvyyttä lisäävä tekijä voisi olla se, että koulutusta jalkautettaisiin enemmän työpaikoille, jolloin oppimisen tuotos tulisi paremmin esille opiskelijalle itselleen, ja oppiminen saataisiin näkyvämmäksi osaksi työtä eli tulokseksi.

Itse olen oppisopimusmuotoisesta koulutuksesta hyvin innostunut, ja näen tämän tyyppisen koulutusmuodon puhdistuspalvelualan tulevaisuutena. Työelämässä työntekijöitä jää eläkkeelle tulevien vuosien aikana paljon, ja alan koulutuspaikkojen määrän vähentyessä, täytyy miettiä vaihtoehtoisia koulutusmuotoja, joiden avulla alan ammatillisuutta työelämäänsä turvataan. Julkinen sektori ainakin Kokkolassa edellyttää työntekijöiltä laitoshuoltajan ammattitutkintoa ennen kuin työsuhte voidaan va-

kinaistaa. Yksityinen sektori Kokkolassa ei kaikilta osin edellytä alan ammatillista tutkintoa palkattaessa työntekijää vakituiseen työsuhteeseen.

Opinnäytetyön tulokset osoittavat, että ammattiosaamisen hankkiminen oppisopimusmuotoisella koulutuksella on hyvä vaihtoehto sekä opiskelijalle itselleen, että työnantajalle. Mikäli työntekijällä on osaamista ennen koulutusta paljon, ei koulutuksen vaikuttavuuden näkyminen ole yhtä näkyvää työpaikalla kuin se, että osaamista on vähemmän. Opinnäytetyön tekijänä näen, että oppisopimuskoulutus tasoittaa ammattiosaamisen välisiä eroja työpaikoilla, ja vähentää mallioppimista.

LÄHTEET

A 6.11.1998/812. Valtioneuvoston asetus ammatillisesta aikuiskoulutuksesta. Viitattu 15.1.2013. Valtion säädöstietopankki Finlex. <http://www.finlex.fi, ajantasainen lain-säädäntö>.

A 6.11.1998/811. Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta. Viitattu 15.1.2013. Valtion säädöstietopankki Finlex. <http://www.finlex.fi, ajantasainen lain-säädäntö>.

A 29.12.2009/1766. Valtioneuvoston asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta. Viitattu 15.1.2013. Valtion säädöstietopankki Finlex. <http://www.finlex.fi, ajantasainen lainsäädäntö>.

Aaltola, J. & Valli, R. 2001. Ikkunoita tutkimusmetodeihin. Jyväskylä: PS-kustannus.

Aikuiskoulutusopas. 2012. Opetushallituksen oppaat ja käsikirjat. Viitattu 6.3.2013. <http://www.oph.fi/koulutusoppaat/Aikuiskoulutusopas.pdf>

Aikuisopisto. N.d. Keski-Pohjanmaan aikuisopiston internetsivut. Viitattu 7.1.2013. <http://www.kpakk.fi>, aikuisopisto.

Anttila, V-J., Hellstén, S., Rantala, A., Routamaa, M., Syrjälä, H. & Vuento. R. 2010. Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta. 6.p., uud. p. Helsinki: Suomen kuntaliitto.

Azizi, N. & Lasonen, J. 2006. Education, training and the economy. Jyväskylä: Institute for Educational Research University of Jyväskylä.

Backman, H., Nuotio, P., Pernu, M-L. & Sisättö, M. 2001. Matkailu-, ravitsemis- ja talousala koulutuksen arviointiraportti. Opetushallituksen julkaisu. Viitattu 24.3.2013. <http://www.oph.fi>, julkaisut ja oppimateriaalit, verkkojulkaisu, arviointijulkaisu.

Creemers, B, Kyriakides, L & Sammons, P. 2010. Methodological Advances in Educational Effectiveness Research. London and New York: Routledge.

Grönroos, C. 2003. Palveluiden johtaminen ja markkinointi. 2.p., uud. p. Helsinki: WSOY.

Haapanen, M., & Mäntsälä, T. 1996. Siivouspalvelu. Helsinki: Otava.

Hanhinen, T. 2010. Työelämäosaaminen väitöskirja. Tampereen Yliopisto. Kasvatustieteiden laitos.

Heikkilä, T., Hopsu, L., Huilaja, E., Karppela, P., Laine, K., Inkeroinen, S., Kivikallio, J., Korppi, K., Kääriäinen, P., Narko, R., Peltokorpi, M., Reunanen, R., Ryytänen, P., Sal-

melin, M., Valkosalo, T. & Yltiö, H. 2009. Siivoustyön käsikirja. 20.p., uud. p. Helsinki: Suomen Siivoustekninen liitto.

Kananen, J. 2011. Kvanti: kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kalli, P., Kajanto, A., Kauppi, A., Toiviainen, T. & Tuomisto, J. 1994. Elinikäinen oppiminen. Helsinki: Kirjastopalvelu.

Kalli, P., Kitola, A., Malinen, A., Rinne R. & Sallila, P. 2003. Elämänlaajuinen oppiminen. Helsinki: Kansanvalistusseura.

Kokkonen, M & Lahti, A. 2008. Ammatillinen osaaminen Suomen menestyksen takajana. Helsinki: Otava.

Koulutusmuodot. N.d. Keski-Pohjanmaan aikuisopiston internetsivut. Viitattu 8.1.2013. [Http://www.kpakk.fi](http://www.kpakk.fi), opiskelijalle, koulutusmuodot.

Koulustilasto. 2012. Tilastotietokeskuksen internetsivut. Viitattu 25.2.2013. [Http://www.stat.fi](http://www.stat.fi), tilastot, koulutus, ammatillinen koulutus.

Koulutusopas. 2013. Opetushallituksen oppaat ja käsikirjat. Viitattu 6.3.2013. [Http://www.oph.fi/koulutusoppaat/Koulutusopas.pdf](http://www.oph.fi/koulutusoppaat/Koulutusopas.pdf)

L 19.8.1994/763. Valtioneuvoston laki terveydensuojelulaista. Viitattu 14.4.2013. Valtion säädöstietopankki Finlex. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), [ajantasainen lainsäädäntö](#).

L 21.8.1998/631. Valtioneuvoston laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta. Viitattu 15.1.2013. Valtion säädöstietopankki Finlex. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), [ajantasainen lainsäädäntö](#).

L 21.8.1998/630. Valtioneuvoston laki ammatillisesta koulutuksesta. Viitattu 15.1.2013. Valtion säädöstietopankki Finlex. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), [ajantasainen lainsäädäntö](#).

L 26.1.2001/55. Valtioneuvoston laki työsopimuslaista. Viitattu 15.1.2013. Valtion säädöstietopankki Finlex. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), [ajantasainen lainsäädäntö](#).

L 23.8. 2002/738. Valtioneuvoston laki työturvallisuudesta. Viitattu 10.3.2013. Valtion säädöstietopankki Finlex. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), [ajantasainen lainsäädäntö](#).

L 23.8.2003/738. Valtioneuvoston laki työturvallisuuslaista. Viitattu 15.1.2013. Valtion säädöstietopankki Finlex. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), [ajantasainen lainsäädäntö](#).

L 29.12.2009/1705. Valtioneuvoston laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta. Viitattu 15.1.2013. Valtion säädöstietopankki Finlex. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), [ajantasainen lainsäädäntö](#).

- Matkailu-, ravitsemis- ja talousala. 2010. Opetushallituksen julkaisuja. Viitattu 7.3.2013. [Http://www.oph.fi](http://www.oph.fi), julkaisut ja oppimateriaalit, esitteet, ammattikoulutus.
- Mauno, A. 2013. Olemattomat oppisopimukset nostavat nuorisotyöttömyyttä. Kaupalehti 16.4.2013, 73.
- Mikkonen, A. 2012. Matkailu-, ravitsemis- ja talousalan ammattikorkeakoulutuksen vaikuttavuus työelämän näkökulmasta. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja.
- Nikkilä, M. 2010. Oppisopimuskoulutuksen opas. 18.p., uud. p. Oulu: Veltor.
- Näyttötutkinnon perusteet, laitoshuoltajan ammattitutkinto. 2005. Opetushallituksen internetsivut. Viitattu 22.2.2013. [Http://www.oph.fi](http://www.oph.fi), koulutus ja tutkinnot, ammattikoulutus, näyttötutkinnot, suoritettavat tutkinnot aakkosjärjestyksessä.
- Näyttötutkintoon valmistava koulutus. 2010. Opetushallituksen internetsivut 12.7.2010. Viitattu 22.2.2013. [Http://www.oph.fi](http://www.oph.fi), [koulutus ja tutkinnot, ammattikoulutus, valmistavat koulutukset, näyttötutkintoon](http://www.oph.fi) valmistava koulutus.
- Opetus- ja kulttuuriministeriön tulevaisuuskatsaus. 2010. Osaava ja luova Suomi. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2010:15. Viitattu 24.2.2013. [Http://www.minedu.fi](http://www.minedu.fi), OPM, Julkaisut.
- Oppisopimuskoulutus. 2012. Opetushallituksen internetsivut 15.3.2012. Viitattu 13.1.2013. [Http://www.oph.fi](http://www.oph.fi), koulutus ja tutkinnot, ammattikoulutus, oppisopimuskoulutus.
- Palvelut 2020. 2006. Elinkeinoelämän keskusliiton julkaisu. Viitattu 8.3.2013. [Http://www.ek.fi](http://www.ek.fi), julkaisut, kaikki julkaisut, vuosi 2006.
- Pohjanpää, K. 2008. Työsuhde ja koulutus ratkaisevia aikuiskoulutukseen osallistumisessa. Tilastotietokeskus 16.12.2008. Viitattu 24.2.2013. [Http://www.stat.fi](http://www.stat.fi), koulutus, aikuiskoulutustutkimus, artikkelit.
- Puhdistuspalveluala. N.d. Puhtausala Suomen siivoustekninen liitto internetsivut. Viitattu 22.8.2013. [Http://www.puhtausala.fi/faktaa](http://www.puhtausala.fi/faktaa)
- Pärssinen, E-L. N.d. Kestävän kehityksen malli. Viitattu 16.3.2013. [Http://www03.edu.fi/aineistot/keke/kehitys/puhdistuspalvelujen.htm](http://www03.edu.fi/aineistot/keke/kehitys/puhdistuspalvelujen.htm)
- Rahkonen, P. 2013. Puhdistuspalvelualan tiiminvetäjä, Keski-Pohjanmaan aikuisopisto. Haastattelu 29.3.2013.
- Ranta, R. 2005. Kehittyvä työyhteisö. Helsinki: Yrityskirjat.
- Raivola, R. 2000. Vaikuttavuutta koulutukseen. Suomen Akatemian julkaisuja. Viitattu 23.3.2013. [Http://www.aka.fi](http://www.aka.fi), uutisarkisto, julkaisut.

SFS 5976. 2010. Puhtausalan sanastostandardi 3. p. Helsinki: Suomen standardoimisliitto SFS. Keski-Pohjanmaan aikuisopisto, puhdistuspalveluala.

Siivoustyö. 2012. Työterveyslaitoksen internetsivusto. Viitattu 16.3.2013. [Http://www.ttl.fi](http://www.ttl.fi), ergonomia, ergonomiaa työelämän eri aloille, siivoustyö.

Siivousalan ergonomiaratkaisut. N.d. Työterveyslaitoksen internetsivusto. Viitattu 16.3.2013. [Http://www.ttl.fi](http://www.ttl.fi), ergonomia, ergonomiaa työelämän eri aloilla, ergonomiaratkaisujen tietopankki.

Seretin. L., 2005. Siivoustyö on kunnan asia. Työelämän tutkimuksen ja kehittämisen erikoislehti. Tiedon silta 2, 2005. Viitattu 16.3.2013. [Http://www.tsr.fi/tiedonsilta](http://www.tsr.fi/tiedonsilta), tiedon silta julkaisu.

Suontamo, T. 2010. Uimahallien ja kosteidentilojen hygieniaopas. Pori: Suomen Ympäristö- ja Terveysalan kustannus.

Taustayhteisö. Visio. Missio. N.d. Keski-Pohjanmaan aikuisopiston internetsivut. Viitattu 7.1.2013. [Http://www.kpakk.fi](http://www.kpakk.fi), aikuisopisto, tausta ja visio.

Toimipaikat. N.d. Keski-Pohjanmaan aikuisopiston internetsivut. Viitattu 8.1.2013. [Http://www.kpakk.fi](http://www.kpakk.fi), yhteystiedot.

Toimintaympäristö ja sen muutoksen tarkastelu. 2010. Opetushallituksen internetsivut. Viitattu 9.3.2013. [Http://www.oph.fi](http://www.oph.fi), tietopalvelut, ennakointi, ennakkoinnin sähköinen tietopalvelu ENSTI.

Valtari, M. 2004. SPSS-OPAS. HY:n Valtiotieteellinen tiedekunnan julkaisuja. [Http://groups.iyu.fi/sporticus/lahteet/LAHDE23_spss.pdf](http://groups.iyu.fi/sporticus/lahteet/LAHDE23_spss.pdf)

Viinisalo, K. 2012. Oppisopimuskoulutuksen vaikuttavuudesta. Osaaja-lehti 9.10.2012.. Viitattu 11.6.2013. <http://www.osaajalehti.fi/2012/10/09/oppisopimuskoulutuksen-vaikuttavuudesta/>.

LIITTEET

Liite 1. Oppisopimuskoulutuksessa noudatettava lainsäädäntö

Opetustoimen lainsäädäntö:

- ❖ laki (L630/1998) ja asetus (A811/1998) ammatillisesta koulutuksesta. Lainsäädännöllä säädetään oppisopimuksen puitteet, kuten oppisopimuksen voimassaoloaika, koeajan pituus, suoritettava tutkinto, joka oppisopimuksella suoritetaan sekä oppisopimuksen palkkauksen perusteet. Lisäksi oppisopimukseen tulee liittää opiskelijan henkilökohtainen opiskeluohjelma. (L 21.8.1998/630, A 6.11.1998/811.)
- ❖ laki (L631/1998) ja asetus (A812/1998) ammatillisesta aikuiskoulutuksesta. Lainsäädännön tarkoituksena on ylläpitää ja kohottaa aikuisväestön ammatillista osaamista, antaa opiskelijalle itsenäisen ammatinharjoittamisen valmiudet, kehittää työelämää ja työllisyyttä ja tukea elinikäistä oppimista. (L 21.8.1998/631, A 6.11.1998/812.)
- ❖ laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta L1705/2009 ja A1766/2009. Lainsäädännöllä säädetään opiskelijan opintososiaaliset etuudet tietopuolisen opetuksen aikana. (L 29.12.2009/1705, A 29.12.2009/1766.)

Työoikeuden lainsäädäntö:

- ❖ työsopimuslaki (55/2001) ja alaa koskeva työehtosopimus määrittävät opiskelijan työtä ja työskentelyyn liittyviä asioita (L 26.1.2001/55).
- ❖ työntekijän työaika, vuosilomaa, työturvallisuutta ja työntekijän muuta suojelua koskevat säädökset esim. työturvallisuuslaki 738/2002 (L 23.8.2002/738).

Liite 2. Saatekirje, esimiehille

Hei,

Olen Jaana Liimatainen Jyväskylän ammattikorkeakoulun restonomiopiskelija ja teen opintoihini liittyvää opinnäytetyötä aiheesta koulutuksen vaikuttavuus ammattiosaamiseen. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää Keski-Pohjanmaan aikuisopistossa opiskelevien puhdistuspalvelualan oppisopimusopiskelijoiden ammattiosaamisen kehittymistä koulutuksen aikana työn teknisen ja toiminnallisen laadun näkökulmasta. Tutkimuskohteeksi olen valinnut oppisopimuskoulutuksessa olevat laitoshuoltajaopiskelijat ja teidät esimiehet. Esimiesten näkemyksellä haluan laajentaa opinnäytetyöni tutkimusosaa opiskelijoille suunnatun tutkimuksen lisäksi ja saada lisätietoa koulutuksen vaikuttavuuden arviointiin. Kyselyyn vastaaminen kestää muutaman minuutin.

Opiskelijan lähiesimies vastaa tämän saatteen mukana olevaan ammattiosaamisen kyselyyn. **Kyselyn tulokset käsitellään luottamuksellisesti ja analysoinnissa muutan nimen koodiksi, ettei opiskelijan nimeä tunnisteta.** Kyselyn palautuspäivä (postituspäivä) on 30.4.2013. Kyselyn palautus tapahtuu kyselyn mukana tulleella palautuskuorella.

Kiitoksia vastauksestasi.

Ystävällisesti

Jaana Liimatainen

Liite 3. Kyselylomake, opiskelijoille

Vastaajan taustatiedot

Nimi _____

1. Sukupuoli

- a) Nainen
- b) Mies

2. Ikä

_____ vuotta

3. Työkokemus siivoustyöstä

_____ vuotta

4. Aikaisempi koulutus

- a) Peruskoulu tai kansakoulu
- b) Lukio
- c) Ammatillinen tutkinto, mikä? _____
- d) Ammattikorkeakoulututkinto, mikä? _____
- e) Yliopistotutkinto, mikä? _____

5. Äidinkieli

- a) suomi
- b) Joku muu, mikä? _____

6. Olisitko ollut valmis suorittamaan laitoshuoltajan ammattitutkinnon ennen koulutusta?

- a) En
- b) Kyllä

Koulutuksen vaikuttavuuden arviointi ammattiosaamiseen

Kysymykset 1-9 (ympyröi annetuista vaihtoehdoista vain yksi).

Asiakaslähtöisyys

1. Kuinka paljon koulutus vaikutti asiakaslähtöiseen työskentelyosaamiseen? (työohjeet, työn laatu, ammattitermit, oman työn merkitys asiakkaan kokonaistoimintaan).

- 1) Erittäin paljon
- 2) Paljon
- 3) Jonkin verran
- 4) Vähän
- 5) Ei ollenkaan

Ylläpitosiivous

2. Kuinka paljon koulutus vaikutti ylläpitosiivouksen osaamiseen? (siivousaineet, siivousvälineet, siivouskoneet, pintamateriaalit, aseptinen työskentely).

- 1) Erittäin paljon
- 2) Paljon
- 3) Jonkin verran
- 4) Vähän
- 5) Ei ollenkaan

Perussiivous

3. Kuinka paljon koulutus vaikutti perussiivouksen osaamiseen? (siivousaineet, siivousvälineet, siivouskoneet, pintamateriaalit, aseptinen työskentely).

- 1) Erittäin paljon
- 2) Paljon
- 3) Jonkin verran
- 4) Vähän
- 5) Ei ollenkaan

Oman kehon käyttö ja työn kuormittavuuden säätely

4. Kuinka paljon koulutus vaikutti ergonomiosaamiseen? (dynaamisen ja staattisen työ, koneiden käytön hyöty, työn tauotus, työn rytmittäminen).
- 1) Erittäin paljon
 - 2) Paljon
 - 3) Jonkin verran
 - 4) Vähän
 - 5) Ei ollenkaan

Työturvallisuus

5. Kuinka paljon koulutus vaikutti työturvallisuusosaamiseen? (siivouskoneiden työturvallisuus, sähköturvallisuus, hätäensiapu, turvallinen työskentely).
- 1) Erittäin paljon
 - 2) Paljon
 - 3) Jonkin verran
 - 4) Vähän
 - 5) Ei ollenkaan

Ympäristölähtöinen työskentely

6. Kuinka paljon koulutus vaikutti ympäristölähtöiseen työskentelyosaamiseen? (siivousaineiden annostelu ja valinnat, kertakäyttöiset ja kestäkäyttöiset tuotteet, jätelajittelu).
- 1) Erittäin paljon
 - 2) Paljon
 - 3) Jonkin verran
 - 4) Vähän
 - 5) Ei ollenkaan

Oman työn arviointi

7. Kuinka paljon koulutus vaikutti oman työn taitojen arviointiin?
- 1) Erittäin paljon
 - 2) Paljon
 - 3) Jonkin verran
 - 4) Vähän
 - 5) Ei ollenkaan

8. Kuinka paljon koulutus vaikutti arvioimaan omaa työtä rohkeasti?

- 1) Erittäin paljon
- 2) Paljon
- 3) Jonkin verran
- 4) Vähän
- 5) Ei ollenkaan

Oman työn kehittäminen

9. Kuinka paljon koulutus vaikutti oman työn kehittämiseen?

- 1) Erittäin paljon
- 2) Paljon
- 3) Jonkin verran
- 4) Vähän
- 5) Ei ollenkaan

10. Jos vastasit johonkin yllä olevaan kysymykseen (ei ollenkaan), perustele vastauksesi lyhyesti?

Liite 4. Ammattiosaamisen tietotesti, opiskelijoille

KYSYMYS, <u>raksita mielestäsi oikea vaihtoehto.</u>	OIKEIN	VÄÄRIN
1. Lian pintaan kiinnittyvyys ohjaa puhdistusmenetelmän ja puhdistusaineen valintaa.		
2. Emäksiset puhdistusaineet irrottavat kalkkisaostumia.		
3. Veden pintajännitystä alennetaan tensideillä.		
4. Kvattipohjaiset desinfioivat puhdistusaineet ovat tehokkaita eritetahradesinfektiossa.		
5. Happamien puhdistusaineiden kanssa saa käyttää yhtäaikaista klooripohjaisia desinfioivia puhdistusaineita.		
6. Desinfointi on puhdistusmenetelmä.		
7. Tahranpoisto ei kuulu siivousmenetelmiin.		
8. Vedetön siivous tarkoittaa siivousta ilman vettä.		
9. Tarpeenmukaista ylläpitosiivousta ohjaa tilojen toiminta ja käyttöaste.		
10. Perussiivouksella palautetaan tilojen puhtaustasoa.		
11. Linoleumi lattia kannattaa kiillottaa nopeakierroksisella lattianhoitokoneella, jotta pinnasta tulisi tiiviimpi.		
12. Perussiivouksella helpotetaan ylläpitosiivousta.		

KYSYMYS	OIKEIN	VÄÄRIN
13. Mikrokuituinen kalustepeyyhe ja lattiapyyhe pestään yhtä aikaa samassa pyykinpesussa, jotta siivous on ympäristöä säästävää.		
14. Kalustepeyyhkeiden taittelun tavoitteena on pysäyttää likaa.		
15. Siivouskoneissa oleva arvokilpi kertoo koneen käyttäjälle työturvallisuuteen liittyviä asioita.		
16. Yhdistelmäkoneen vesisäiliöön saa jättää pesuveden seuraavaa työpäivää varten.		
17. Uimurilaite siivouskoneissa ilmoittaa, milloin kone on mennossa rikki ja vaatii huoltoa.		
18. Lattiamateriaalien pintakäsittelyllä on merkitystä suojausmenetelmän valintaan.		
19. Korkkilattia kestää hyvin vettä.		
20. Wc-tila siivotaan tiloista viimeisenä aseptisen työn määrittelyn mukaan.		
21. Käsihygienia on osa omaa työturvallisuutta.		

Kiitoksia vastauksestasi.

Jaana Liimatainen

Liite 5. Kyselylomake, esimiehille

Koulutuksen vaikuttavuuden arviointi oppisopimusopiskelijoiden ammattiosaamiseen

Oppisopimusopiskelijan nimi _____

Kysymykset 1-9 (ympyröi annetuista vaihtoehdoista vain yksi).

Asiakslähtöisyys

1. Kuinka paljon koulutus vaikutti asiakslähtöiseen työskentelyosaamiseen? (työohjeet, työn laatu, ammattitermit, oman työn merkitys asiakkaan kokonaistoimintaan).

- 1) Erittäin paljon
- 2) Paljon
- 3) Jonkin verran
- 4) Vähän
- 5) Ei ollenkaan

Ylläpitosiivous

2. Kuinka paljon koulutus vaikutti ylläpitosiivouksen osaamiseen? (siivousaineet, siivousvälineet, siivouskoneet, pintamateriaalit, aseptinen työskentely).

- 1) Erittäin paljon
- 2) Paljon
- 3) Jonkin verran
- 4) Vähän
- 5) Ei ollenkaan

Perussiivous

3. Kuinka paljon koulutus vaikutti perussiivouksen osaamiseen? (siivousaineet, siivousvälineet, siivouskoneet, pintamateriaalit, aseptinen työskentely).

- 1) Erittäin paljon
- 2) Paljon
- 3) Jonkin verran
- 4) Vähän
- 5) Ei ollenkaan

Oman kehon käyttö ja työn kuormittavuuden säätely

4. Kuinka paljon koulutus vaikutti ergonomiosaamiseen? (dynaamisen ja staattisen työn, koneiden käytön hyöty, työn tauotus, työn rytmittäminen).
- 1) Erittäin paljon
 - 2) Paljon
 - 3) Jonkin verran
 - 4) Vähän
 - 5) Ei ollenkaan

Työturvallisuus

5. Kuinka paljon koulutus vaikutti työturvallisuusosaamiseen? (siivouskoneiden työturvallisuus, sähköturvallisuus, hätäensiapu, turvallinen työskentely).
- 1) Erittäin paljon
 - 2) Paljon
 - 3) Jonkin verran
 - 4) Vähän
 - 5) Ei ollenkaan

Ympäristölähtöinen työskentely

6. Kuinka paljon koulutus vaikutti ympäristölähtöiseen työskentelyosaamiseen? (siivousaineiden annostelu ja valinnat, kertakäyttöiset ja kestäkäyttöiset tuotteet, jätelajittelu).
- 1) Erittäin paljon
 - 2) Paljon
 - 3) Jonkin verran
 - 4) Vähän
 - 5) Ei ollenkaan

Oman työn arviointi

7. Kuinka paljon koulutus vaikutti oman työn taitojen arviointiin?
- 1) Erittäin paljon
 - 2) Paljon
 - 3) Jonkin verran
 - 4) Vähän
 - 5) Ei ollenkaan

8. Kuinka paljon koulutus vaikutti arvioimaan omaa työtä rohkeasti?

- 1) Erittäin paljon
- 2) Paljon
- 3) Jonkin verran
- 4) Vähän
- 5) Ei ollenkaan

Oman työn kehittäminen

9. Kuinka paljon koulutus vaikutti oman työn kehittämiseen?

- 1) Erittäin paljon
- 2) Paljon
- 3) Jonkin verran
- 4) Vähän
- 5) Ei ollenkaan

10. Jos vastasit johonkin yllä olevaan kysymykseen (ei ollenkaan), perustele vastauksesi lyhyesti?

<p>Oman kehon käyttö, työn kuormittavuuden säätely</p> <p>Tunnistaa staattisen ja dynaamisen työskentelyn, rytmittää ja tauottaa työtä sekä työskentelee ergonomisesti oikein. Keventää työtään käyttämällä siivouskoneita.</p>									
<p>Työturvallisuus</p> <p>Noudattaa yleisiä ja asiakaskohtaisia työturvallisuusohjeita, huolehtii asiakasturvallisuudesta ja omasta turvallisuudesta mm. suojautuminen, huomioi kemikaaliturvallisuuden, koneturvallisuuden ja sähköturvallisuuden työssään.</p>									
<p>Ympäristölähtöinen työskentely</p> <p>Työskentelee ympäristölähtöisesti; kesto- ja kertakäyttötuotteet, siivousaineet, veden käyttö, jätteiden lajittelu. Tietää siivouskoneiden, -välineiden ja -menetelmien ympäristövaikutukset.</p>									
<p>Oman työn arviointi</p> <p>Arvioi työtään asiakkaan ja siivouspalvelun tuottajan näkökulmasta kriittisesti ja rohkeasti sekä käyttää saamaansa palautetta työn kehittämiseksi.</p>									

Muut havainnot ammattiosaamisesta:
